

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра романської і новогрецької філології та перекладу

Кваліфікаційна робота
з перекладознавства на тему:

**«ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДНОСТІ ФРАНЦУЗЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКИХ ПІСЕНЬ)»**

Студентки групи Мпф 02-19
факультету романської філології і перекладу
денна форма навчання
спеціальність **035 Філологія.**
спеціалізація **035.055 Романські мови та літератури**
(переклад включно)
Гайової Анни Анатоліївни
Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Гулей М. Д.

Допущено до захисту

«__» _____ року

Завідувач кафедри

_____ *Філоненко Н. Г.*

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СЛЕНГ ЯК НЕВІД'ЄМНА СИСТЕМА МОВИ	7
1.1 Історія та розвиток сленгу у французькій мові	7
1.2 Функції сленгу та сфери його використання	13
1.3 Різновиди сленгізмів та способи їх утворення	18
1.4 Особливості вживання молодіжного сленгу у французьких піснях	23
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ ФРАНЦУЗЬКИХ СЛЕНГОВИХ ОДИНИЦЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ	27
2.1. Адекватність перекладу, поняття еквівалентності та перекладацькі підходи	27
2.2. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення адекватного перекладу	33
2.3. Перекладацькі стратегії	40
2.4. Перекладацькі стратегії для інтерпретації сленгізмів	42
Висновки до розділу 2	45
РОЗДІЛ 3 ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ВІДТВОРЕННІ ФРАНЦУЗЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКИХ ПІСЕНЬ)	47
3.1. Перекладацькі трансформації при перекладі сленгізмів	47
3.2. Аналіз проведеного дослідження	71
Висновки до розділу 3	72
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ СЛОВНИКІВ	83
RÉSUMÉ	84

ВСТУП

Мова це одне з найважливіших і найнеобхідніших явищ, якими володіє людство. Вона, як живий організм, функціонує та розвивається разом з нами, а невичерпні теорії її походження досі розпалюють дискусії між лінгвістами.

Мова – це спосіб комунікації. З її допомогою люди виражають свої думки, почуття, емоції. Саме мова та її розуміння відрізняє нас від інших істот. Арістотель стверджував що «з-поміж усіх живих істот тільки людина має здатність говорити. Адже голос передає смуток і радість, тому він притаманний і решті живих істот (оскільки їхні природні властивості розвинуті до такої міри, аби відчувати радість і смуток та передавати ці відчуття одне одному). Але мова здатна передавати як щось корисне, так і шкідливе, достоту як і те, що справедливе і несправедливе. Ця властивість людей відрізняє їх від інших живих істот»

Мова – це культурне явище. Це може здаватися дивним, але ми не спілкуємося одними лише словами. Інтонація, паузи, міміка та жести під час мовлення є невід’ємними його аспектами. Всі вони відносяться до культурної компетентності. Слід зазначити, що кожному народу притаманна своя культурна компетентність. Знання мови недостатньо для розуміння, необхідно звертати увагу на культурне підґрунтя.

Мова – це соціальний фактор. Вона не може існувати поза суспільством, а суспільство, в свою чергу не може обійтися без неї. Це доводив відомий лінгвіст Фердинанд де Соссюр. Мова вибудовує певну картину світу, спираючись на окрему культурну компетентність.

Мова не стоїть на місці. Прогресуючи, у сучасних мовах відбуваються зміни в граматиці, лексиці та фонетиці. Розвивається молодіжний сленг, аргі, жаргон. Все це відноситься до експресивної, емоційно забарвленої, фамільярної лексики.

Молодіжному сленгу присвячено наше дослідження, оскільки він являє собою окремий вид спілкування великої кількості населення.

Нам добре відомо, що молоді люди дуже імпульсивні та здатні гостро реагувати на все що відбувається навколо них. Вони сповнені рішучості, сміливі,

інколи різкі. Всі ці фактори спостерігаються не лише в їхній поведінці, але й у мові. Мова молоді, як дзеркало, відображає всі соціальні зміни та зміни у суспільстві, які можна помітити на певному етапі його історичного розвитку.

Все це **актуалізує** проблему дослідження мови молодих людей, оскільки кожне покоління хоче відрізнитися від попереднього і виражає себе по-новому. Тон мовлення, жести, а також зміст можуть відрізнитися. Проте, незважаючи на це, мова зазнає змін не відразу, а поступово, частково зберігаючи та передаючи уже усталені лексичні одиниці, а частково заміняючи їх новими, які входять у моду. Коли в суспільстві виникає потреба збагатити мову новими лексемами, це призводить до того що у розмовній мові з'являються елементи експресивної, емоційно забарвленої лексики. На даному етапі свого розвитку французька мова характеризується поповненням новими лексичними одиницями до словникового складу. Таким чином молодіжний соціолект постійно поповнюється та поновлюється і розвивається так само як і загальнонаціональна мова.

Молодіжний сленг може залежати від віку (школярі, студенти), території його поширення (місто, передмістя), соціального положення, але в даній роботі ми розглядаємо загальні спільні тенденції, що притаманні мові молоді.

Останні 10 років у французькій мові спостерігається потяг до частого використання молодіжного сленгу, і у піснях в тому числі, чого не можна було спостерігати раніше. Саме це все частіше викликає інтерес у лінгвістів до молодіжного соціолекту.

Зміни у мові в сучасному суспільстві завжди привертали увагу мовознавців. Питання про вплив суспільства на мову почали досліджувати ще з XVII століття. Ним цікавилися такі відомі лінгвісти як Ф. де Соссюр, Ш. Баллі, А. Мейє, В. Лабов, А. Даузат, А. Соважо, Є. Поливанов.

На сьогоднішній день в багатьох галузях науки обов'язково враховують «людський фактор», особливо в соціолінгвістиці, яка вивчає питання впливу соціальних чинників на мову та роль мови в житті суспільства. Значною мірою ця наука стосується дослідження розмовної мови, жаргану, різноманітних діалектів,

арго. Сленг займає тут особливий щабель, оскільки саме мова молоді представляє вагому область лінгвокультурного дослідження.

Французький молодіжний сленг нині викликає неабияку цікавість у дослідників. Існують праці в яких детально опрацьовано певні аспекти цього мовного явища. Серед сучасних лінгвістів, які досліджують дану тему слід зазначити: Е. М. Береговська, Т. І. Ретинська, О. А. Амінова, Р. Certa, Р. Merle, В. Kernel, Е. Girard, J.-P. Goudaillier.

Об'єктом дослідження виступають лексичні одиниці молодіжного сленгу у сучасних французьких піснях.

Предмет дослідження – стратегія перекладу французьких лексем молодіжного сленгу українською мовою.

Метою даної праці є дослідження лексичних особливостей молодіжного сленгу у французьких піснях сучасних виконавців; пошук еквівалентів українською мовою; підбір перекладацьких трансформацій для досягнення адекватного перекладу.

Поставлена мета вимагає вирішення таких **завдань**:

- визначити місце молодіжного сленгу у сучасній французькій мові;
- дослідити способи утворення сленгізмів;
- дібрати перекладацькі трансформації для передачі сленгових одиниць;
- розкрити роль пісень у поширенні елементів молодіжного сленгу;
- знайти відповідники українською мовою.

Матеріалом дослідження слугують французькі пісні сучасних виконавців, таких як Romeo Elvis (“Soleil”), Helmut Fritz (“Ça m'énerve”), David Sire (“Ça me gonfle”), Soprano (“Barman”), SHANGUY (“Toukasse”), Hamza (“Validé”), Angèle (“Flemme”), Stromae (“Carmen”), Zaz (“Je veux”), SCH (“Le code”), Aya Nakamura (“Copines”), Madame Monsieur et Lord Esperanza (“Zéro”), PNL (“Oh Lala”), PLK (“Problèmes”), Lomपाल (“Beau La Folie”), Vald (“Branleur”), Landy (“Muerte”), Niska (“Reseaux”), Eva (“Bella” та “On Fleek”), Spider Zed (“Chaussettes”).

Відповідно до поставленої мети та завдань, в ході роботи ми використовували наступні **методи дослідження**:

- метод суцільної вибірки, який полягає у доборі матеріалу дослідження, а саме французьких пісень із сленговими лексичними одиницями;
- метод аналізу перекладацьких дифініцій заключається в екстраполяції визначення понять на лексичне значення з урахуванням контексту;
- типологічний метод, який полягає у дослідженні мовного явища на матеріалі двох різних мов;
- метод контрастивного аналізу що заключається у зіставному вивченні двох мов, для вияву їхніх подібностей та розбіжностей на всіх рівнях мовної структури.

Наукова новизна визначається актуальністю роботи і полягає у наступному:

- в роботі виявляється та аналізується молодіжний сленг у французьких піснях сучасних виконавців;
- досліджується специфіка відтворення сленгових одиниць при перекладі українською мовою;
- здійснюється переклад французьких пісень з елементами сленгу українською мовою.

Отримані результати є певним внеском до загальної теорії перекладу. Вони можуть бути застосовані для подальшого вивчення молодіжного сленгу та створення французько-українського словника сленгізмів, якого в Україні, на жаль, не існує.

Публікації. За темою магістерської роботи було опубліковано 1 тези у збірнику матеріалів міжнародної конференції.

Структура роботи. Дана робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, загальних висновків до всієї роботи, списку використаних джерел, списку використаних словників та резюме.

РОЗДІЛ 1

СЛЕНГ ЯК НЕВІД'ЄМНА СИСТЕМА МОВИ

1.1. Історія та розвиток сленгу у французькій мові

Будь-яка мова – це скарбниця народу. Кожне покоління, яке проживає ту чи іншу епоху спостерігає як вона збагачується з кожним роком. Ще декілька місяців тому ми не вживали і навіть не знали таких слів як краш, муд, вайб, а зараз ми чуємо їх повсюди та читаємо в соціальних мережах. Вище перераховані слова стали «модними», увійшли до повсякденного словника молоді, стали частинкою молодіжного сленгу.

Сленг розвивається та змінюється надзвичайно швидко. Нові лексичні одиниці так само легко виникають як і зникають. Зараз ви навряд чи почувете десь такі слова як «чума!», «ніштяк», «відстій», вони вже відійшли у минуле. Всі ці зміни відбуваються для спрощення мови, для називання нових явищ. Існування сленгізмів та аргонізмів вкотре доводить, що мова це жива, динамічна система.

Молодіжний сленг завжди цікавив лінгвістів з моменту свого виникнення. В другій половині ХХ ст. його почали досліджувати активніше. Французька мова, так само як і українська, містить велику кількість сленгових одиниць у своєму лексичному складі. Сленг – це важлива частина мови, яка «живить» її.

Незважаючи на те що сленг досліджують уже досить довгий час, його етимологія достеменно не відома. Перш за все мова йде про існування багатьох інших схожих понять, які можуть викликати плутанину у коректному застосуванні кожного з них. Йдеться про такі явища як жаргон, арго, професіоналізми, які можуть бути дотичними до сленгу, але все ж таки відрізняються своїми особливостями.

Термін “slang” вперше зустрічається у 1750 році і означає «мову вулиці». Він ніс негативну конотацію та застосовувався для позначення мови крадіїв, злочинців,

шахраїв та безпритульних. Пізніше цей термін почав означати «незаконну» лексику, і лише у XIX столітті сленг набув того значення, яке він має зараз. [55, с. 153]

В. А. Хомяков у своїй праці зазначив, що в 1756 році термін сленг вперше застосовується зі значенням «*language of low or vulgar type*» (мова низького вульгарного типу); з 1802 року термін змінює своє значення на «жаргон певного класу чи періоду», а з 1818 року сленг почали використовувати для позначення «мови високого розмовного типу, нижчого від рівня стандартної освіченої мови, з нових слів або слів, які вжиті в певному сенсі» [55, с. 153].

Походження самого терміну «сленг» теж викликає питання. Тут вчені розділилися на 2 групи: одні вважають що це слово походить зі старого англійського діалекту, а інші прибічники теорії згідно з якою «сленг» походить від французького слова “*langue*”.

На нашу думку найбільш вірогідною є гіпотеза Еріка Партріджа, британського лексографа, який вважав, що найбільш імовірно, слово «сленг» походить від слова “*to sling*” – “*to utter*” (висловлюватися, промовляти). На підтвердження цього можна навести наприклад існування таких словосполучень, як “*sling words*”, “*sling language*” – “*to talk*” (розмовляти), “*sling the language*” – “*to speak a foreign language*” (розмовляти іноземною мовою), “*sling a yarn*” – “*to relate a story, to tell a lie*” (обманювати, говорити неправду) [16, с. 31].

З огляду на те що сленг з'явився ще в XVII ст., сам термін поступово втрачав своє денотативне значення і, з роками, переходив у конотативну оцінну характеристику. Цей фактор ще більше ускладнює процедуру диференціації поняття.

Дж. Ейто Та Дж. Сімпсон, автори “*The Oxford Dictionary of Modern Slang*”, виділяють 3 етапи розвитку сленгу:

- 1) особлива лексика, вживана будь-якою групою осіб-маргіналів (середина XVIII століття);
- 2) спеціальна лексика або фразеологія певного роду занять чи професій (друга половина XVIII століття);

3) здебільшого розмовна субстандартна мова, яка складається з нових та вже існуючих слів, ужитих в особливому значенні (початок XIX століття) [58, с. 5].

Проконсультувавшись з академічним тлумачним словником української мови, знаходимо 2 визначення слова «сленг»:

1) «розмовний варіант професійного мовлення, жаргон»;

2) «жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків, які, проникаючи в літературну мову, набувають помітного емоційно-експресивного забарвлення» [47, с. 284].

Відомий американський лінгвіст Річард А. Спіерс, у своєму «Словнику американського сленгу» дає наступні визначення терміну «сленг»:

1) «мова соціально чи професійно відокремленої групи в протилежність літературній мові»;

2) «варіант розмовної мови, який не збігається з нормами літературної мови» [48, с. 85].

В «Словнику лінгвістичних термінів» О. С. Ахманова також представляє дві дефініції даного терміну:

1) «розмовний варіант професійного мовлення»;

2) «елементи розмовного варіанту тієї або іншої соціальної або професійної групи, проникаючи в літературну мову або взагалі в мову людей, які не мають прямого відношення до цієї групи осіб, набувають в цих різновидах мови особливого емоційно-експресивного забарвлення» [5, с. 86].

Г. А. Судзиловський у своїй праці наголошує, що під терміном «сленг» дуже часто розуміють найрізноманітніші поняття. Серед найбільш суттєвих ознак сленгу Г. А. Судзиловський виділяє наступні:

1) сленг – лексичне явище;

2) сленг – це нелітературна лексика;

3) сленг – це лексика, яку застосовують переважно в усному мовленні;

4) сленг – це емоційно забарвлена лексика;

5) сленг характеризується яскраво вираженим фамільярним забарвленням;

б) до сленгу часто відносять жартівливі, іронічні, глузливі, презирливі, грубі та інші вирази;

7) сленг можна умовно розділити на загальновідомий і загальноживаний (загальний сленг) та маловідомий і маложиваний;

8) нерідко сленгові вирази не зрозумілі, або малозрозумілі для основної маси населення [50, с. 9-12].

Лінгвіст і лексикограф І. Гальперін диференціює сленг як «шар лексики та фразеології, який проявляється у сфері живої розмовної мови в якості розмовних неологізмів, які легко переходять у шар загальноприйнятої розмовної літературної лексики» [16, с. 21].

За словами І.В. Арнольд: «сленг є лексикою розмовного типу, яку вважають нижчою від загальноживаного стандарту; це слова, що у стандартній мові або не вживаються, або мають особливий лексико-семантичний зміст» [3, с. 183].

Л.О. Ставицька пропонує своє визначення сленгу, відповідно до якого «сленг – це практично відкрита мовна підсистема ненормативних, стилістично знижених лексикофразеологічних одиниць, які виконують експресивну, оцінюючу (зазвичай негативну) та евфемістичну функції» [49].

Ми вважаємо, що найбільш розгорнуте визначення сленгу запропонував В.А. Хомяков. За В.А. Хомяковим сленг – це «особливий периферійний лексичний пласт, що лежить як поза межами літературної розмовної мови, так і поза межами діалектів загальнонаціональної мови, що включає в себе, з одного боку, шар специфічної лексики і фразеології професійних говірок, соціальних жаргонів і аргослужбового світу, і , з іншого, шар широко поширеної і загальнозрозумілої емоційно-експресивної лексики і фразеології нелітературних мови» [53, с. 22].

В.А. Хомяков дає також поняття загального сленгу, відповідно до якого це «відносно стійкий для певного періоду, широко поширений і загальнозрозумілий шар лексики і фразеології в середовищі живої розмовної мови (іноді з фонетичними, морфологічними і синтаксичними особливостями), вельми неоднорідним за своїм генетичним складом і ступенем наближення до літературної мови, що має яскраво виражений емоційно-експресивний оцінний характер, що представляє часто

протест-насмішку проти соціальних, етичних, естетичних, мовних та інших умовностей і авторитетів» [53, с. 23].

Звертаємо увагу на те, що В. Хомяков розцінює сленг так само як і Е. Партрідж, підкреслюючи що це «умовна мова декласованих елементів (жебраків, злодіїв) і деяких інших суспільних груп» [70, с. 75].

Т. В. Мізюріна зазначає, що в молодіжній спільноті активно застосовуються такі французькі терміни, як «жаргон» (“jargon”), «арго» (“argot”), та запозичення з англійської лексикології термін «сленг» (“slang”) [36, с. 73–80].

У французькому мовознавстві арго, яке втратило свою криптологічну та ідентифікаційну функцію, часто називають “jargot” («жарго»). [72, с. 25].

О. Є. Матюшенко розглядає сленг як «один з рівнів мови. Будь-яка жива вербальна мова являє собою багаторівневе утворення» [35, с. 96].

1. «Загальноживаний рівень, що включає слова і вирази, які використовуються, що розуміються і вживаються більшістю носіїв мови незалежно від місця їх проживання і того, в якому контексті використовуються дані слова і вирази».

2. «Розмовний рівень, який використовується в щоденній побутово-інформативній мові і листуванні, але не придатний для ділового листування, переговорів і ввічливої мови. На відміну від сленгу даний розмовний рівень використовується і розуміється практично всіма представниками соціокультурної епохи».

3. «Рівень діалектів, який включає в себе слова, вирази, ідіоми, специфічну вимову (акцент) і розмовні обороти, властиві тим чи іншим географічним місцевостям, тієї чи іншої етнічної групи».

4. «Рівень сленгу, який представляє слова і вирази, властиві лише окремим групам людей (професійним, віковим, соціальним). Сутнісною характеристикою сленгу виступає те, що він не призначений для того, щоб бути зрозумілим для всіх» [35, с. 97].

З наведеної вище класифікації видно, що сленг протилежний офіційній мові. Крім того, деякі науковці вважають його неофіційним різновидом мови, який

утворився з лексем жаргонів та арго, та намагалися відокремити сленг від нецензурної лексики, однак, ця тема й досі залишається відкритою.

Останнім часом в соціолінгвістичних дослідженнях спостерігається тенденція до використання терміну «молодіжний соціолект». Певна варіативність також притаманна французькій термінології, наприклад, “le français contemporain des cités” (сучасна французька мова міста) або “la langue des cités” чи “l’argot des cités”, мова, якою спілкуються жителі передмість великих міст; “le parler véhiculaire interethnique” (міжетнічна спільна мова); “la langue des jeunes” (мова молоді) [73, с. 95-109].

Той факт, що сленг притаманний лише окремій соціальній групі, не виключає можливості переходу певних сленгових одиниць у загальнонаціональну мову. Набуваючи статусу загальноновживаної лексики, сленгізми інколи зберігають свій емоційно-експресивний характер. Оскільки мова розвивається, сленгізми швидко зникають, але, ті які залишаються актуальними на довгий час починають відноситись до літературної мови. Виявити приналежність того чи іншого літературного загальноновживаного слова до сленгу можна лише за допомогою етимологічного аналізу. Так, наприклад французьке слово *la tête* (голова) колись означало «глиняний горщик» [65, с. 55].

Широке вживання сленгу суперечить нормам та культурі мови. Проведення кордону між сленгом і просторіччям – складне завдання лексикології та лексикографії, так як сленг відрізняється тільки тим, що виник в окремих соціальних групах, іноді дуже широких (молодь).

Молодіжний варіант мови вписується в соціально-культурний контекст країни. У Франції нова хвиля молодіжного сленгу спалахнула у 80-і роки, спричинена тим, що в 70-і роки з’явилися молодіжні протестні контркультури. З початку 80-х років збільшується безробіття, особливо серед молоді, разом з цим спостерігається зростання руху мігрантів переважно в передмістях Парижа і Ліона. Саме в цей непростий час в одному з ліонських передмість відбувається заворушення – встановлюються барикади, підпалюються автомобілі, сутички з поліцією. Це вилилось у соціальні проблеми в приміських кварталах, де в основному

проживали сім'ї мігрантів, безробітні та малоосвічені люди. Саме в цей час починає зароджуватися сучасний молодіжний сленг [61, с. 65].

Як бачимо, сленг досі ставить багато питань щодо свого походження та виникнення. Вперше про нього згадують ще у XVIII столітті, але активно почали досліджувати лише у XX. Етимологія його досі достовірно не відома, але лінгвісти активно досліджують цей лінгвістичний феномен, який присутній у всіх мовах без виключення. Сленг притаманний різним групам людей, які можуть об'єднуватися за віком, спільними інтересами, працювати в одній сфері. Тому і сленг буває професійним, студентським, молодіжним. Саме молодіжний сленг є найпоширенішим та представляє найбільший діапазон сленгових лексичних одиниць. Французькому сучасному молодіжному сленгу досить мало років, він почав утворюватися лише у 80-х роках, але уже поступово проникає у сферу кіно, медіа, музику. Він проявляється у всіх можливих способах вираження молоді, але найчастіше він присутній саме у піснях. Це своєрідний вияв протесту, бунт проти всього правильного та культурного.

1.2. Функції сленгу та сфери його використання

У попередньому пункті, розглядаючи історію творення та розвитку сленгу, ми дізналися про труднощі етимології поняття. Дізнатися більше про таке соціальне явище, як «сленг» ми зможемо після визначення головних його функцій.

Сленг довгий час залишає за собою велику кількість невирішених питань, і визначення його функціональності не є виключенням. На даний момент мовознавці не дійшли спільної думки щодо функцій сленгу. В. А. Хомяков підкреслює, той факт що незважаючи на те, що сленг відноситься до «експресивного просторіччя» і до літературної мови водночас, існує різний ступінь наближення сленгу до літературного стандарту. Таким чином, є сленгові одиниці «майже стандартні» а є «зовсім не стандартні» [53, с. 29].

Від нормативної, нейтральної лексики сленг відрізняється достатньо вираженою фамільярністю. І це не дивно, адже сленгу притаманна пейоративність. Цей пласт лексики складається з багатої, емоційно-експресивної, насиченої та

стилістично забарвленої мови. Сленгові одиниці використовують досить часто, але однією з найголовніших цілей є проявлення певного емоційного ставлення.

Маковський М. М. у своїй праці зазначає, що «для сленгу характерний широкий діапазон комбінаторики різних (позитивних і негативних) умов організації мовних елементів і їх властивостей, можливостей їх сумісності або несумісності, перетину, розкладання, заміщення, накладання і перегрупування, а також порядку проходження мовних одиниць, їх ознак і зв'язків, включення в систему або виключення з неї. Саме комбінаторні процеси в сленгу нерідко обумовлюють «найнесподіваніші» значення і функції однієї і тієї ж словоформи» [33, с. 27].

Серед функцій сленгу виділяють десять основних.

Комунікативна функція. Не дивно що саме ця функція очолює наш список, оскільки сленг – це, перш за все, засіб комунікації. Будучи зрозумілим для окремих груп суспільства, їхні представники мають можливість висловлювати свої думки та емоції відповідними виразами та, в свою чергу, розуміти подібні висловлювання інших та реагувати на них. Сленгова мова – це система знаків, які використовують для передачі інформації від однієї людини до іншої. Саме цей фактор є важливою ланкою у реалізації комунікативної функції [21, с. 45].

Когнітивна (пізнавальна) функція. Серед молоді вона реалізується дуже широко. Г. Іванова зазначає у своїй праці, що ця функція реалізується за рахунок того, що на відміну від у стандартних найменувань, сленгізми несуть в собі додаткову інформацію, яка дає доповнені знання про навколишній світ [21, с. 45-47].

Номінативна функція. В загальному плані, сленг являється вторинною лексичною системою, в межах якої явища, почуття та емоції, що присутні в житті, мають свої назви, які співіснують разом зі стандартами літературної мови. Проте, крім цього, для сленгової мови характерна номінативна функція, оскільки існують сленгізми, яким немає відповідників у загальнонаціональній літературній мові. Це певною мірою пов'язано з модою, течіями в соціальних мережах та розвитком технічного прогресу [21, с. 45-47].

Разом з номінативною можна виокремити і творчу функцію, оскільки сленг може допомогти виразити явища, яких в літературній мові не існує, у яких відсутній еквівалент [46].

Експресивна функція. Це одна з основних характеристик сленгу, адже він дозволяє не просто спілкуватися між людьми, з його допомогою можна виразити своє ставлення до певного явища. Воно може бути нейтральним, позитивним чи негативним, але найчастіше спостерігається прояв зневажливості та, навіть, зверхності. Нерідко сленгізми несуть в собі іронічний та оцінний характер. Тобто у сленговій мові присутні всі типи конотації. Сленгові одиниці і вирази мають синоніми у літературній мові для вираження емоцій чи демонстрації свого ставлення до певного явища, але вони є більш експресивними. Їхня виразність полягає у несподіваності, глузливості, насмішці, а іноді дотепності та веселому ставленні [4, с. 13].

Ми зазначили вище, що експресивна функція сленгу особливо яскраво відображається у негативній конотації, для позначення негативних явищ.

Розглядаючи експресивну функцію, не можемо не додати до нашої класифікації оцінну функцію. Не зважаючи на те що це дещо різні поняття, все ж таки, вони є дотичними, адже оцінна функція полягає в тому що за допомогою сленгу ми можемо виразити своє ставлення до певної події чи явища [46].

Світоглядна функція. Сленгова мова піддається впливу професійних та вікових особливостей, залежить від приналежності до тієї чи іншої соціальної сфери, ступеня освіти та рівня культурного розвитку. Всі ці фактори проявляються у вираженні світоглядної функції. Одна й та ж людина може знати декілька номінативних варіантів одного явища чи об'єкта та застосовувати їх залежно від комунікативної ситуації. Але це не завжди означає, що «вершки» суспільства спілкуються виключно літературною мовою, а «нижчі» верстви використовують соціолект, сленг чи місцевий діалект. Як прокоментував В. М. Жирмунський у своїй праці «Існування соціальних діалектів породжується, в кінцевому рахунку, класовою диференціацією суспільства, але конкретні форми соціальної

диференціації мови не прикріплені прямолінійним і однозначним чином до громадських класів» [19, с. 109].

Реалізація світоглядної функції визначена відносно закритим проявом функціонування порівняно з літературною мовою. За допомогою сленгізмів члени окремої соціальної групи можуть виражати приязність і дружбу або ворожість та гнів до сторонніх. Цей конфлікт між «своїми» та «чужими» віддзеркалюється в пейоративних висловах, які застосовують до чужинців, які не хочуть долучитися до соціальної групи та стати «своїми». [54, с. 78].

Ідентифікаційна (сигнальна) функція. Як би дивно це не звучало, але сленг – це, свого роду, певний код, лакмусовий папірець який дозволяє розпізнати «свого» (манера спілкування, жести, міміка та ін.). Він допомагає встановлювати та підтримувати нові контакти, знаходити нових потрібних людей. Під час мовлення, мовець розповідає по себе, про предмети та явища які його оточують. Ця промова може відобразити вік мовця, його соціальний статус, територіальне походження (можливе використання діалектів які відрізняються від літературної мови лексичними, фонетичними чи граматичними особливостями) [21, с. 45-47].

Т. Є. Захарченком. Пропоную також виокремити функцію економії часу. Він ретельно досліджував це питання і продемонстрував, що сленг сприяє економії часу. Реалізація цієї функції відбувається за рахунок того, що сленгізми зазвичай є коротшими за свої відповідники у стандартній літературній мові. Сюди відносяться різноманітні скорочення, аббревіації, а також написи-скорочення, які застосовують на письмі [20].

Маніпулятивна функція. Інколи сленгові одиниці можуть вплинути на спосіб мислення співбесідника. Буває, що сленгові вирази можуть бути досить різкими, що може залякати співрозмовника і, таким чином, маніпулювати ним [46].

Молодіжний сленг це особливий вид соціолекту. Головною причиною чому молодь використовує сленг для спілкування один з одним є мода. Говорячи сленговою мовою, вони демонструють свою сучасність. Тобто, сленг служить не лише засобом передачі інформації, з його допомогою можна виразити свій світогляд, думки, підкреслити свою особистість, самобутність. Крім цього,

показавши, що мовець іде в ногу з часом, за допомогою сленгу можна привернути до себе увагу, влитися у новий колектив та досягнути адекватного ставлення до себе. Майже завжди молоді люди стверджують що в подібних ситуаціях використовують сленг підсвідомо, а не навмисно, однак, все-таки, вони роблять це спеціально в тому сенсі, що молоді люди підбирають слова та вирази, орієнтуючись на співрозмовника та ситуацію. Однак, вживаючи сленг в усному мовленні, люди можуть не усвідомлювати цього, в такому випадку мова йде про те що побудова фраз, вибір виразів залежить від підсвідомих структур мови [34, с. 199-202].

Не всюди і не в кожній ситуації молоді люди говорять сленговою мовою. Найчастіше її можна почути у спілкуванні між близькими знайомими чи в колі друзів, адже подібні вирази емоційно зближують людей, та допомагають чітко та коротко виразити ставлення до обговорюваної події чи явища [34, с. 199-202].

Е. Партридж пропонує розглянути ситуації, коли люди можуть спілкуватися на сленгу. Він представляє такі можливі обставини:

- 1) веселий настрій, молодий вік, заради розваги;
- 2) бути не схожим на інших, бажання вразити застосовуючи новий вираз;
- 3) бажання красиво та артистично висловитися, дати позитивну чи негативну оцінку, уникнувши нудних шаблонів;
- 4) намір привернути до себе увагу, навіть здивувати;
- 5) відійти від кліше, висловити свої думки в стислій формі;
- 6) збагатити мову;
- 7) створити легку атмосферу спілкування;
- 8) показати, що мовець відноситься до певного напрямку, входить в певний колектив, об'єднаний спільним родом занять, професією [69, с. 56-61].

На думку лінгвістів, ті чи інші сленгові вирази можуть бути зрозумілими лише представниками групи, в якій вони вперше з'являються. Розвиток сленгу відбувається у замкнених групах, наприклад, між студентами, у професійних групах, у групах людей, які мають спільні інтереси.

Що стосується його розповсюдження, то цьому сприяють і ЗМІ, і література, і музика. Гортаючи новини, читаючи сучасні твори, слухаючи пісні, ми можемо

помітити різноманітні скорочення, аббревіатури, верлан. Це, в свою чергу, впливає на розвиток мови.

Отже, сленг виконує найрізноманітніші функції, які між собою тісно пов'язані. Серед них: комунікативна, когнітивна, номінативна, творча, експресивна, оцінна, світоглядна, ідентифікаційна, маніпулятивна та функцію економії часу. Серед вище перерахованих функцій найважливішими є експресивна та комунікативна, адже сленг – це спосіб комунікації, який сформувався протягом багатьох років, лексичні одиниці якого емоційно забарвлені та демонструють ставлення мовця до предметів чи явищ, часто з негативною конотацією чи насмішкою. В основному сленг застосовують молоді люди і він не всюди однаковий. Часто представники двох соціальних груп не можуть зрозуміти сленгову мову один одного.

1.3. Різновиди сленгізмів та способи їх утворення

Для сучасних мовознавців термін «сленг» має декілька значень, що суттєво ускладнює дослідження особливостей словникового складу мови, що він визначає. Щоб розібратися в способах словотворення, перш за все слід розділяти сленгові одиниці на загальні та спеціальні (*général et spécial*).

Згідно з дослідженнями Вілюмана, до загального сленгу можна віднести ті лексичні одиниці, які існують за межами стандартної мови, але є загальновідомими та зрозумілими, застосовуються в розмовній мові, виступають образними словами, емоційно забарвлені, оригінальні та сучасні, мають еквіваленти в літературній мові. Особливістю спеціального сленгу є те, що до нього входять слова та словосполучення певного класового чи професійного жаргону [11, с. 137].

Розглянемо більш детальну класифікацію І. В. Арнольд. Дослідниця так само розподіляє сленг на загальний та спеціальний, але орієнтується на особливості способів вживання. Наприклад, якщо сленгізми називають нові поняття, то ці новоутворені слова і словосполучення можуть закріпитися. Однак, якщо ці слова відрізняються лише новизною, то їхнє існування не буде тривалим. Вони вийдуть з ужитку, формуючи таким чином найбільш непостійну частину словникового складу мови [2, с. 38].

В основному, словниковий склад сленгу формується так само як і стандартна мова. Е. М. Берестовська вважає, що «різниця між словотвором у мові в цілому і конкретно утворенням одиниць сленгу складається лише в пропорціях і поєднаннях» [8, с. 33].

Серед способів творення сленгізмів можна назвати декілька основних.

Словоскладання – спосіб творення при якому частина одного слова або ціла форма зливається з іншим.

Для французької мови цей спосіб не дуже часто застосовується, але можемо навести такі приклади *rat-mort* (m.) (букв. «мертвий щур») непряме значення – «зубріння»; *dareuf* – «старший брат» (від слів *daron* – «батько» та *reuf* – «брат») [1, с. 11-17].

Скорочення – складноскорочені слова, які утворюються зі слів і словосполучень шляхом видалення частини букв які їх складають або частин слів.

Мова йде про скорочення слів, до яких відноситься синкопа, афереза, апокопа. Згідно з психологічними та фізіологічними дослідженнями, у свідомості людини легше відображається початкові компоненти слів, ніж їх серединні та кінцеві елементи. Принципом апокопи було створено багато сленгових лексем, які в основному входять до такої лексико-семантичної групи як «людина», наприклад, *agri* (m.) – «студент сільськогосподарського ВИШу» (походить від *agriculteur* – «землероб»), групи «оцінювальних слів», наприклад, *pro* – «компетентна особа» (від слова *professionnel*) та групи «навчального процесу», наприклад *manip* (f.) – «практичне заняття» (від *manipulation*) [1, с. 11-17].

Другим способом за частотою використання є афереза. З його допомогою у французькому сленгу утворені лексичні одиниці на позначення людини, наприклад, *pion* (від *espion*) – «наглядач у школі»; та лексеми що позначають конкретні та абстрактні поняття, наприклад, *blème* (від *problème*) – «проблема» [1, с. 11-17].

Щодо синкопи, то вона не представлена у французькій мові, натомість зустрічаються складноскорочені слова, наприклад, *supelec* (f.) (*Ecole Superieure d'electricite*) – «вища електротехнічна школа». Також певна частка сленгізмів виникла за способом акронімій, як ось *TD* (*travaux diriges*) –

«семинарські заняття», та редуплікація, як у випадку з *gengen (argent)* – «гроші» [1, с. 11-17].

Аффіксація – словотвір за допомогою афіксів шляхом приєднання їх до основи або кореня слова. Афікси не можуть існувати поза словом, вони супроводжують корінь і таким чином сприяють словозміні або словотвору. Однак Вилюман В. Г. вважає, що афіксація грає не дуже важливу роль у творенні сленгових одиниць, адже для під час реалізації цього процесу залучаються досить складні та різноманітні словотворчі засоби. Більшу частину словотворчих афіксів становлять морфеми (суфікси, префікси), які вже існують в «готовому» вигляді у стандартній мові [11, с. 207].

Незважаючи на те що сленг протиставляється літературній мові, він залежить від неї. Це проявляється не лише у застосуванні спільного набору афіксів, а й в схожих моделях, за якими відбувається з'єднання основ та афіксів. Хоча, сленг не часто відтворює закономірності загальнонародного словотворення. Оскільки сленг виконує номінативну функцію, він дає можливість мовцю самостійно вигадувати нові слова, з новими, самобутніми афіксами. [11, с. 207].

Серед найпоширеніших моделей загальнолітературних суфіксів можна виокремити такі: . -ard, -eur, -ien, -eux (-euse), -ier, -al, -age, -ade і ін (*costard (m.)* (від *costume*) – «костюм»; *colleur (m.)* (від “col” – «екзамен») – «екзаменатор»; *cagneux (m.)* (від *cagne* – «підготовчі курси») – «слухати підготовчі курси при філологічному факультеті університету»; *bidochage (m.)* (від *bidocher* – «списувати») – «списування у сусіда по партії»; *tablal (m.)* (від *tableau*) – «класна дошка» [1, с. 11-17].

Префіксальний спосіб також широко представлений у французькій мові. Більшість слів утворених таким способом являються іменниками. Найуживанішими префіксами є наступні: *hypo-*, *arcbi-*, *mono-*, *anti-*, *bi-*, *mega-*, *de-*, *en-* (*em-*) та ін. Розглянемо такий приклад: *engueulade (f.)* – «сувора догана» (від *gueule (f.)* – «рот») [1, с. 11-17].

Більшість префіксів є нетранспонуючими, тобто, змінюють лексичне значення слів, не перебудовуючи їх граматично. Єдиним транспонуючим префіксом є *anti-*.

Наведемо приклад з лексемою *antiseche* (f.) – «шпаргалка». Іменник утворився від дієслова *secher* (v.) – «прогулювати уроки». [1, с. 11-17].

Конверсія – являє собою слова-конверсиви, які передають двобічні суб'єктно-об'єктні відношення в лексико-семантичній системі [25, с. 192].

В результаті конверсії, змінюється не лише синтаксична функція солова, а й семантика. Найчастіше конверсія здійснюється за моделлю іменник – дієслово, як у прикладі *casique* (m) – «перший по успішності учень у класі»; *casiquer* (v.) – «отримати гарну оцінку». Існує також модель прикметник – іменник, наприклад, *muet, -te* (a.) – «німий, мовчазний»; *muette* (f.) – «абсолютне мовчання в класі в якості протесту, бойкот». [1, с. 11-17].

Метафоризація – один з найпродуктивніших способів утворення сленгових слів. Присутність в молодіжній мові метафор і метонімії можна пояснити прагненням до експресивного способу вираження, до конкретних образів [11, с. 207].

Молоді люди використовують метафори коли намагаються з'єднати поняття про предмет чи явище з однієї сфери з поняттями іншої сфери, застосовуючи свій власний досвід та особисті емоції. Метафоризація завжди суб'єктивна, адже поєднання понять залежить від досвіду та уяви мовця. Для того щоб зрозуміти метафору, потрібно вияснити які властивості позначеного об'єкта висвітлюються в ній та як вони розкриваються та підтримуються створеними асоціаціями [11, с. 207].

Найбільш поширеною моделлю метафоричного способу є модель людина – не людина. Ця модель у французькій мові, в свою чергу поділяється ще на 2: тварина – людина (*rat* (m.) («щур») – «наставник, учитель») та іжа/рослина – людина (*Melon* (m.) («диня») – «курсант першого року навчання у військовій школі Сен-Сір») [1, с. 11-17].

Окрім розглянутої вище моделі, у французькому сленгу існують й інші моделі, такі як: 1) людина – людина (*caissiers* (m., pl) («касири») – «група учнів, які збирають грошові внески з однокласників»); 2) фізичний вплив на людину – абстрактна дія (*etendre* (v) («звалити когось») – «зрізати когось на іспиті»); 3) перше

конкретне чи абстрактне поняття – друге конкретне чи абстрактне поняття (*banana* (f) («банан») – «незадовільна оцінка»). [1, с. 11-17].

В. Г Вілюман в своїх працях додає, що одним із основних способів словотворення сленгу є переносне вживання, звуження та розширення значення і, як результат, переосмислення слів. За його словами, це стосується і запозичень, які зазнали специфічної інтерпретації та смислової адаптації [11, с. 207].

При розширенні значення втрачається диференціація семи і слово застосовують для позначення іншого класу предметів. Так слово *potre* (f.) яке колись означало «віджиматися на руках», зараз означає «загальні вказівки в процесі навчання» [1, с. 11-17].

Фонетична деформація є ще одним способом словотворення сленгу. У французькій мові вона проявляється і зміні порядку звуків у слові, інакше кажучи, мова йде про верлан. Існують різноманітні моделі верланізації слів, наприклад в односкладових словах або змінюється порядок приголосних але вони залишаються односкладовими (*fête – teuf* – «свято»), або стають двоскладовими (*coke – keuco* – «Кока-Кола»). Двоскладові слова можуть міняти склади місцями але залишатися незмінними за їх кількістю (*bizarre* (a.) – *zarbi* – «дивний») або можуть перетворитися на односкладові (*metro* (m.) – *trom* – «метро») чи трискладові (*pétasse* (f.) – *tassepé* – «дівчина»). Трискладові слова найчастіше не змінюються за кількістю складів (*Marocain – Camaro* – «марокканець»). [1, с. 11-17].

Окрім внутрішніх засобів, у французькій мові присутні й зовнішні засоби збагачення словникового запасу сленгу. Мова йде про велику кількість запозичень з іноземних мов, більшою мірою з англійської. Можна виокремити 2 типи запозичень:

- 1) повні, які переймають і метафоричне і лексичне значення мови-донора;
- 2) часткові запозичення, які переймають або словесну форму зі змінами в семантиці слова або значення слова зі змінами у формі слова мови-донора.

Наприклад, у французькій мові є циганське слово *marave* («боротися, битися») яке не зазнало на граматичних ні семантичних змін (*On les a tous marave* – «ми їх всіх побили») [39, с. 69].

У французькій мові досить велика кількість запозичень взято з арабської мови, наприклад, *caillera, clebs, crouille, flouze, kif, kiffer, maboul, miskin, niquer, zouk* [60].

Що стосується англійських запозичень, то можна назвати такі *baggys; blues ; blog-party, un texto, l'i-phone, un chat, Internet, smartphone* [39, с. 69].

З вище сказаного можна зробити висновок, що існують різноманітні способи словотвору сленгу. Серед усіх зазначених варіантів слід звернути особливу увагу на фонетичну диференціацію, представлену верланом. Це суто французька особливість, адже у Франції виник він дуже давно. Загалом, словотворчій процес сленгу не відрізняється від словотвору стандартної мови. Єдиною відмінністю може бути принцип афіксації, коли мовець сам створює сленгові одиниці, вигадуючи абсолютно нові афікси.

1.4. Особливості вживання молодіжного сленгу у французьких піснях

Мабуть не вдасться знайти такої людини у світі, яка б не слухала музики, а дехто навіть грає на музичних інструментах. В наш час глобалізації дуже легко знайти музики, завантажити її в Інтернеті чи відтворити безпосередньо на телефоні. Ми можемо насолоджуватися музикою будь-коли і будь-де.

Музика – це мистецтво та культурна діяльність, яка полягає у поєднанні звуків та пауз за певний період часу. Основними складовими музики є ритм, висота тону, відтінки та тембр. Музика відображає і сум, і радість, і щастя.

З часом з'являються нові стилі музики, наприклад, поп, джаз, рок, метал, хіп-хоп, реп тощо.

Музика відіграє важливу роль у соціалізації молоді. Популярна музика присутня майже всюди і вона легко доступна, що дозволяє слухати її в різних обстановках та ситуаціях, самотійно або спільно з друзями. Дослідження популярної музики продемонстрували її вплив на розумову роботу, соціальну взаємодію, настрій, афекти та особливо поведінку. Вплив популярної музики на поведінку та емоції молодих людей та підлітків викликає найбільше занепокоєння. З роками тексти пісень стали більш чіткими у посиленнях на такі теми як наркотики

та насильство, особливо в деяких жанрах. Схильність молоді до певних типів музики може співвідноситися або асоціюватися з певною поведінкою [63].

Вчені вже давно замислюються наскільки тексти пісень впливають на поведінку людини. Було проведено експеримент для дослідження впливу тексту пісень та просто музики на людину та її відчуття. Під час експерименту студентам коледжу були представлені текст, музика або текст з сумною музикою. В результаті цього експерименту було виявлено, що просто музика без тексту впливала на слухачів позитивно та зменшувала депресію, натомість текст разом з музикою мали зворотній вплив. Таким чином, можна з упевненістю заявити, що тексти пісень мають більший вплив на зміну настрою людей та їх відчуття ніж лише музика [70, с. 189].

Пісні слугують багатим лінгвістичним матеріалом для вивчення та дослідження сленгу. Як ми зазначили раніше, у 80-ті роки почав зароджуватися сучасний молодіжний сленг. Саме на цей період припадає ера року і, особливо, репу, які відображають одночасно еволюцію суспільства та еволюцію соціолекту. Пісні реперів, якими були в основному вихідці з передмість, були переповнені афоризмами. Слід відзначити, що сленгізми, які застосовують у цих піснях не завжди відомі для всіх французів та всіх молодих людей Франції. Однак, більшість із застосованих там сленгових одиниць та виразів все ж відомі багатьом носіям французької мови. Таким чином, тексти сучасних пісень можуть спричиняти певні труднощі для розуміння нефранкофонів.

В той самий період серед співаків, сленгізми застосовуються найчастіше у піснях Рено (Pierre Manuel Renaud Séchan). За словами дослідників, саме він відродив верлан, який спочатку використовували лише в передмісті Парижу. Тепер молодь, і не лише, використовують цей різновид сленгу по всій країні. Рено відомий у Франції не лише як популярний репер, він автор та композитор пісень, співак-бунтар. Одна з його найпопулярніших пісень "Laisse béton" майже на 95% складається з лексем розмовного регістру та верлану. Цікавий факт, що всі ці сленгові одиниці й досі фігурують в мовленні більшості французів [1, с. 11-17].

Насправді, реп для молоді є потужним інструментом комунікації, який зачіпає соціально-економічні, політичні та культурні питання, містить велику кількість лексем молодіжного сленгу. Французькій сленг розвивається та набуває своєї особливості. Репери використовують верлан, розмовн лексику, жаргон, сленг. Не можна оминати той факт, що сленгізми з французького репу поступово входять в рекламні тексти та телевізійні програми. [71, с. 176].

У піснях реперів чільне місце займає інформативна функція. Тематика пісень дуже варіативна та широка: доля співака, міграція, мрії, сподівання, пошук власної ідентичності, злочинність, гроші, повсякденне життя. «Не дивно, що деякі дослідники задаються питанням, чи є реп музичним течією або ж соціальним проявом. Одні стверджують, що реп символізує небезпечний образ некерованої молоді, інші схиляються до думки, що мова йде про новий спосіб вираження і комунікації з молодими людьми з простого народу і становлення мультикультурного суспільства» [60, с. 18].

Серед лексичних одиниць молодіжного сленгу значну частину складають неологізми, характерні для репу, а також, так звані “des expressions qui viennent de la rue» (вуличні вирази) [1, с. 11-17].

Можемо стверджувати, що сленг значною мірою присутній у піснях сучасних французьких виконавців. Текст пісні особливо впливає на людей. У піснях сленгізми виконують декілька функцій, основними серед яких є експресивна, адже за допомогою сленгових лексем співаки можуть передати свої почуття та емоції або ж викликати їх у слухачів. Наступною важливою функцією є привернення уваги, оскільки сленгові слова приваблюють слухачів та викликають інтерес. Провокаційна функція говорить сама за себе, бо сленг це, свого роду, виклик суспільству, бажання показати свою індивідуальність та несхожість.

Висновки до розділу 1

Французький сленг дуже своєрідний та унікальний. Він почав активно з'являтися у 80-х роках та розвивається до сьогодні, паралельно стандартній мові. Сленг – це своєрідний протест літературній мові. Соціальні групи різного віку, сфери діяльності, об'єднані певними інтересами використовують сленг задля

вираження своєї ідентичності, аби продемонструвати своє ставлення до предметів та явищ, або «закодувати» промову, зробити її контрастною на фоні літературної мови.

Його можна охарактеризувати як особливий маркер, адже різні групи молоді мають свій особливий сленг і часто можуть навіть не розуміти одні одного, настільки варіанти сленгізмів можуть варіюватися.

Незважаючи на те, що сленг зародився ще відносно недавно у XVIII столітті, етимологія його ще достеменно не відома і досі серед лінгвістів точаться суперечки про походження цього поняття. Він пройшов цілу еволюцію, адже спочатку його вважали «мовою волоцюг», потім сленг почали називати «незаконною» мовою, і лише нещодавно, він закріпився як особливий, характерний для кожної мови феномен.

Цей лінгвістичний феномен досліджували такі мовознавці, як Ф. де Соссюр, Ш. Баллі, А. Мейє, В. Лабов, А. Даузат, А. Совагеот, Є. Поливанов.

Сленг у мові виконує цілу низку функцій, серед яких можна виділити найосновніші – експресивна та комунікативна. Саме вони роблять сленг таким своєрідним та особливим, адже одночасно передають інформацію та ставлення до предмету, явища чи ситуації.

Словотвірний процес сленгізмів майже не відрізняється від принципів творення лексичних одиниць літературної мови. Тут так само застосовується словоскладання, афіксація, конверсія, скорочення. Але особливу цікавість привертає фонетична диференціація, яку представляє верлан – спосіб словотвору через зміну порядку звуків у слові. Він застосовувався ще з давніх часів, але з часом втратив свою актуальність. Однак відносно нещодавно, молоді люди знову ввели його у вжиток і тепер він став частиною сленгу. Особливу роль він займає у піснях, адже для рими виконавці часто застосовують верлан, переставляючи склади слів.

Сленг все більше виходить за рамки соціальних груп та входить у щоденне використання. Так, французькій молодіжний соціолект можна помітити у фільмах, піснях та на телебаченні. Пісні грають дуже своєрідну роль у поширенні сленгу, адже по особливому впливають на свідомість людей. Найчастіше сленгізми можна знайти у піснях реперів, і це не дивно, адже вони є своєрідними бунтівниками.

Сленгізми у піснях викликають зацікавленість у слухача, виконують експресивну та провокаційну функцію. Тобто, сленг, який колись був лише засобом спілкування жебраків та бездомних, зараз розвивається та стає загальноживаним у соціальному і культурному плані.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ ФРАНЦУЗЬКИХ СЛЕНГОВИХ ОДИНИЦЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

2.1. Адекватний перекладу, поняття еквівалентності та перекладацькі підходи

В сучасній теорії перекладу ви навряд чи знайдете такі характеристики як «точність» чи «вірність» перекладу. Цих слів намагаються уникати, а натомість, використовують такі поняття як «еквівалентність» та «адекватність». Вони пов'язані між собою, оскільки походять від однієї латинської форми *aeque* (однаковий, такий самий) [26, с. 74].

Л.К. Латишев вважає, що еквівалентність це «відповідність тексту перекладу відносно вихідного тексту, в першу чергу в комунікативному плані» [30, с. 16].

В. С. Виноградов дає своє визначення поняття еквівалентності і зазначає, що це «збереження відносної рівності змістової, смислової, семантичної, стилістичної і функціонально-комунікативної інформації, наявної в оригіналі перекладі» [13, с. 19].

За В. М. Комісаровим, еквівалентність це «смілова схожість оригіналу та перекладу» [23, с. 414].

Щодо терміну «адекватність», то вона означає вірне відтворення в уявленнях, поняттях і судженнях об'єктивних зв'язків і відносин дійсності. Такою дійсністю в теорії перекладу виступає текст оригіналу, як система зв'язків і відносин між його елементами. Перекладач повинен правильно відтворити цю систему зв'язків та відносин за допомогою засобів іншої мови. [18, с. 286].

Проблему адекватності перекладу досліджували такі мовознавці як В.Н. Комісаров, Ю.В. Ванников, А.Д. Швейцер.

Поняття адекватності яке застосовується до перекладу повертає увагу до таких властивостей, які проявляються під час його взаємодії з навколишнім середовищем. Якщо переклад відповідає очікуванням, які покладають на нього учасники комунікації, то він є адекватним. Адекватність означає не ступінь відповідності тексту перекладу до оригіналу, а ступінь його відповідності очікуванням учасників комунікації, якими можуть виступати як автор вихідного тексту так і одержувач повідомлення у тексті перекладу. [18, с. 288].

Для оцінки якості перекладу вчені розрізняють різні рівні адекватності. Наприклад, Ю. В. Ванников розділяє семантико-стилістичну адекватність, яка визначається через «оцінку семантичної і стилістичної еквівалентності мовних одиниць, що складають текст перекладу і текст оригіналу», а також функціональну (прагматичну, функціонально-прагматичну) адекватність, яка «виводиться з оцінки співвідношення тексту перекладу з комунікативною інтенцією відправника повідомлення, реалізованої в тексті оригіналу» [10, с. 34].

Ю. В. Ванников також вважає необхідним виділяти особливий тип адекватності, а саме «дезідеративну адекватність» що повністю залежить від запиту одержувача (наприклад, анотація, реферативний, вибіркового переклад). [10, с. 38].

Ще одним різновидом адекватності є «валюнтативна адекватність», в якій проявляється власна комунікативна установка перекладача. Ю. В. Ванников стверджує, що всі види перекладу, які припускають різний рівень наближення тексту перекладу до тексту оригіналу, об'єднуються тим, що являють собою факт двомовної комунікації через перекладача. [10, с. 38].

На сьогоднішній день існує дуже багато різних визначень поняття «переклад». Кожен лінгвіст, який досліджував цю сферу, розробляючи власні наукові теорії, намагався створити своє визначення, дати дефініцію.

Відомий французький перекладач та теоретик Е. Карі трактує переклад так: «Поняття перекладу, дійсно дуже складне, і не лише тому, що в наш час воно стало багатообразним, але й тому, що воно постійно змінювалося протягом століть» [62, с. 111].

Переклад дійсно є складним та багатогранним явищем, яке важко описати в одному, навіть дуже розгорнутому визначенні. Для початку, ми пропонуємо розглянути інші визначення цього поняття і подивитися, як лінгвісти з різних країн трактують значення «перекладу».

Наприклад, Ж. Мунен розглядає переклад як «контакт мов, особливий випадок білінгвізму». На перший погляд, можна було би відразу відкинути це твердження, адже воно відхиляється від норми. Однак, мова йде про випадок, коли білінгв свідомо відхиляється від норми, всупереч будь-якій інтерференції. [68, с. 4].

Інший французька перекладачка та теоретик М. Ледерер стверджує, що «переклад поділяється на дві частини: сприйняття сенсу і його вираження», що «при перекладі недостатньо зрозуміти самому, потрібно, щоб зрозуміли інші» [67, с. 31].

Розглянувши варіанти визначення перекладу, запропоновані французькими лінгвістами, наведемо приклади визначення цього поняття, сформовані вітчизняними вченими.

А. В. Федоров розглядає переклад як мовленнєвий твір в його співвідношенні з оригіналом і в зв'язку з особливостями двох мов і з приналежністю матеріалу до тих чи інших жанрових категорій.

Вчений вважає, що «перекладати – означає вірно та чітко виразити засобами однієї мови те, що вже виражено раніше засобами іншої мови» [51, с. 10].

А.Д. Швейцер визначає переклад, як однонаправлений і двохфазний процес міжмовної і міжкультурної комунікації, під час якого на основі цілеспрямованого аналізу первинного тексту, створюється вторинний текст (метатекст), що замінює первинний в іншому мовному і культурному середовищі. Процес характеризується

«установкою на передачу комунікативного ефекту первинного тексту, яка частково модифікується відмінностями між двома мовами, двома культурами і двома комунікативними ситуаціями» [56, с. 75].

Я. І. Рецкер пропонує своє визначення, згідно з яким: «завдання перекладача – передати засобами іншої мови цілісно і точно зміст першотвору, зберігши його стилістичні та експресивні особливості». Під «цілісністю» перекладу ми розуміємо єдність форми і змісту на новій мовній основі. Якщо критерієм точності перекладу є тотожність інформації, що повідомляється на різних мовах, то цілісним (адекватним) можна визнати лише такий переклад, який передає цю інформацію рівноцінними засобами. На відміну від переказу «переклад повинен передавати не тільки те, що виражено оригіналом, але й таким чином, як це виражено в ньому» [41, с. 7].

В. С. Виноградов дотримується твердження, що переклад – це своєрідний і самостійний вид словесного мистецтва. Це мистецтво «вторинне», мистецтво «перевираження» оригіналу на матеріалі іншої мови [12, с. 8].

Р.К. Миньяр-Белоручев вважає, що «об'єктом науки про переклад є комунікація з використанням двох мов, що включає корелиючу між собою діяльність джерела, перекладача та одержувача». Центральною ланкою цієї комунікації є діяльність перекладача або переклад у повному розумінні цього слова, який являє собою один з складних видів мовної діяльності» [37, с. 25].

Вчений підкреслює, що «переклад подвоює компоненти комунікації, з'являються два джерела, кожен зі своїми мотивами і цілями висловлювання, дві ситуації, два мовних твори і два одержувача. Подвоєння компонентів комунікації і є основною відмінною рисою перекладу як виду мовленнєвої діяльності, що створює свої проблеми - найважливішими з них є проблема перекладності і проблема інваріантності в перекладі» [37, с. 29].

Л. С. Бархударов під перекладом розуміє «певний вид трансформації», а саме міжмовної трансформації [6, с. 6].

Узагальнивши викладені вище роздуми та погляди різних мовознавців, можемо такі наступні способи перекладу, як:

- мовленнєвий твір (Ж. Мунен, А. В. Фёдоров);
- трансформація (Я. І. Рецкер, В. С. Виноградов, Л. С. Бархударов);
- процес комунікації (А. Д. Швейцер);
- вид мовленнєвої діяльності (Р. К. Миньяр-Белоручев).

Така різноманітність варіантів визначення поняття перекладу пояснюється різними підходами до його теоретичного осмислення. Існує комунікативний, соціолінгвістичний, прагматичний, денотативний, трансформаційний, психолінгвістичний підходи. Розглянемо детально кожен з них.

Комунікативний підхід спирається на те, що переклад включає в себе кодування і перекодування інформації. Під час дослідження перекладу на цей підхід спиралися такі вчені як В.Г. Гак, Д. Серль, Ю.С. Степанов, Д. Остін. Згідно з цим підходом переклад забезпечує міжмовне спілкування і відтворення комунікативної цінності вихідного повідомлення. Тобто, перекладом визнається лише збереження еквівалентності на граматичному та сигніфікативному рівнях. [23, с. 66]

Перекладач виступає лише каналом зв'язку, що перекодує вихідне повідомлення. [56, с. 15].

При комунікативному підході не визнаються порушення еквівалентності, окрім випадків, пов'язаних з прийнятими нормами умов спілкування у мові перекладую. Даний підхід орієнтований на реакцію отримувача повідомлення, тобто спирається на зміст тексту та його емоційне забарвлення. [23, с. 77].

Соціолінгвістичний підхід. Суть цього підходу полягає в тому, що переклад є «суспільно опосередкованим актом процесу комунікації, що служить громадським цілям» [30, с. 16].

Згідно з цією характеристикою, перекладач повинен підпорядковуватися тільки соціальним нормам. Прибічниками цього підходу були В.В. Виноградов, А.М. Селищев, І.А. Бодуен де Куртене, Г.О. Винокур.

«Продукт перекладацької діяльності створюється відповідно до вимог поставлених до цього продукту, які є відносно одноманітними, стійкими та носять соціальний характер» [29, с. 7].

При соціолінгвістичному підході, результат перекладу чітко залежить від норм та умов, прийнятих у суспільстві мови перекладу. Особливу увагу під час перекладу приділяють культурно-історичним реаліям у культурі мови перекладу. Задача перекладача стоїть в тому щоб знайти функціональні відповідники реалій (в основному соціально-політичні та економічні) у культурі мови перекладу.

Переходимо до прагматичного (або функціонального) підходу. Дотримуючись його, в перекладі необхідно зберігати характер впливу тексту на реципієнта. Тут перекладач грає важливу роль, адже саме він інтерпретує оригінал, визначає інтенцію твору і намагається передати її в тексті перекладу. Слід також враховувати тип аудиторії та мету суб'єкта перекладацької діяльності. Перекладач може мати на меті передати і зміст, і форму висловлювання. [42, с. 189]

Серед вчених, які дотримувалися цього підходу можна назвати Н.С. Трубецького, Р.О. Якобсона, С.О. Карцевського. Для такого інформаційного перекладу характерний є пізнавальний аспект. З іншого боку, власне інформаційний переклад може бути пізнавальним для того, щоб викликати у реципієнта певний емоційний ефект, або певний «тип поведінки» [38, с. 7].

Щодо денотативного підходу, то він представляє звернення до ситуацій дійсності, які описуються лінгвістичними засобами мови перекладу. Цей підхід представлений В. Н. Ключовою, А. А. Реформатським, Н. Г. Комлевим, М. Ф. Палевські. Шляхом звернення до дійсності, між текстом оригіналу та текстом перекладу встановлюється ситуативна тотожність, якої не завжди можна досягнути при перекладі культурно-історичних реалій, еквіваленти яких відсутні у культурі мови перекладу. [7, с. 169].

Трансформаційний підхід зосереджений на перетворенні, яке відбувається на різних мовних рівнях – від фонетичного до рівня понадфразової єдності. Завданням цього підходу є вироблення універсальної норми єдності лексичних одиниць вихідної мови та мови перекладу. [22, с. 28].

В рамках даного підходу працювали З. Харріс, Н. Хомський. Крізь призму психолінгвістичного підходу процес перекладу визначається як особливий акт мовленнєвої діяльності, програма якого «задана ззовні». [32, с. 141]

Представниками цього підходу були А. А. Залевська, Е. В. Глазановий, І. А. Стерний, А. С. Штерн.

Згідно з цим підходом, особлива увага приділяється розумінню тексту оригіналу перекладачем, продукування нового тексту з новою єдністю форми та змісту в умовах кольтури та комунікації в МП. [14, с. 7].

Роль перекладача заключається в тому, що він на основі вихідного тексту «вирішує що сказати, і який ефект це матиме» [27, с. 72].

Не менш важливу роль для перекладу має порівняльний аналіз тексту оригіналу та тексту перекладу. Переклад – це міжкультурний та міжмовний канал взаємодії, який не може розглядатися лише в рамках певного підходу. [52, с. 84].

У своїй роботі ми притримуємося визначення Я. І. Рецкера, відповідно до якого основна увага буде приділятися саме передачі змісту оригіналу, передати стилістичні та експресивні особливості.

У практичній частині нашого дослідження ми будемо дотримуватися функціонального підходу, адже даний підхід орієнтований в першу чергу на те, щоб текст перекладу впливав на реципієнта так само як і текст оригінал.

Отже, переклад, не зважаючи на те що його досліджують та вивчають протягом століть, так і не має чіткого визначення. Вчені лінгвісти мають різні пояснення цього поняття, адже розглядають його з різних кутів. Хтось розглядає його як самостійний вид мовленнєвої діяльності, а для когось це медіатор між двома мовами та культурами. Існують навіть різні підходи згідно з якими фахівець по різному підходить до процесу перекладу. Велика кількість підходів пояснює існування різноманітних визначень поняття «переклад», яке розрізняється за багатьма критеріями.

2.2. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення адекватного перекладу

При перекладі текстів перекладач стикається з низкою проблем мовного та експресивного характеру, які слід вирішити. Тому, у ході роботи, перекладач усуває можливі невідповідності між оригіналом та перекладом. Задля досягнення

адекватності, перекладацькі втрати неменучі, однак, існують способи перетворення тексту перекладу, які називають трансформаціями.

Перш за все, слід звернути увагу на зміст, який несе саме поняття «перекладацька трансформація». Багато вітчизняних дослідників, такі як Л. С. Бархударов, Я. І. Рецкер, Р. К. Міньяр-Белоручев, В. Г. Гак, А. Д. Швейцер, Л. К. Латишев, В. Н. Комісаров, В. Е. Щетінкін застосовували у своїх роботах дане поняття, але кожен вчений мав своє визначення щодо нього.

Наприклад, А. Д. Швейцер вважає, що трансформаціями «є по суті міжмовні операції видозміни сенсу». [56, с. 118].

За В. Н. Комісаровим перекладацька трансформація це «перетворення, за допомогою якого можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу в зазначеному сенсі». [24, с. 59].

Згідно з Р. К. Міньяр-Белоручевим, трансформацією називають «зміну формальних або семантичних складових вихідного тексту із збереженням інформації, призначеної для передачі» [37, с. 98].

На думку В. Г. Гака перекладацькі трансформації як «відміну від використання ізоморфних засобів, присутніх в обох мовах». Під «ізоморфними засобами» мають на увазі системні еквіваленти, які характеризуються одним денотативним значенням і граматичною однорідністю. [15, с. 69].

Але найбільш точним, на нашу думку, є визначення Л. С. Бархударова, згідно з яким, трансформаціями є «міжмовні перетворення, перебудова елементів вихідного тексту, операції перевираження сенсу або перефразування для отримання перекладацького еквівалента» [6, с. 190].

Ми вважаємо, що це визначення найбільш точно відображає значення терміну.

Щодо поділу трансформацій на види, то з цього приводу існує декілька точок зору, але в основному, більшість вчених поділяють їх на лексичні, граматичні та комплексні.

Виконання перекладу просто неможливе без застосування граматичних трансформації. З їх допомогою відбувається заміна або передудова структури речення, в також заміни на синтаксичному та морфологічному рівні. Застосовувати

граматичні трансформації можна з різних причин, однак головною причиною є різні граматичні структури у мові оригіналу та мові перекладу.

Зіставляючи граматику двох мов (французька та українська), можемо виділити наступні явища:

- 1) повний збіг граматичних категорій;
- 2) частковий збіг;
- 3) відсутність певної категорії в одній з мов.

Слід підкреслити, що застосування граматичних трансформацій і більшості випадків відбувається лише при наявності другого та третього явища. Крім цього, такі трансформації можна використовувати при наявності у тексті часткових збігів або розбіжностей у значеннях та вживанні подібних конструкцій та форм. Такими явищами можуть слугувати розбіжності у пасивних конструкціях та вираженні модального значення, частковий збіг в інфінітивних формах, відмінності категорії числа.

Існують різні підходи до класифікації перекладацьких трансформацій. Розглянемо різні думки вітчизняних вчених. Так, А. М. Фітерман та Т. Р. Левицька розділяють трансформації на три типи:

- 1) «граматичні трансформації – до них відносяться такі прийоми, як перестановки, опущення і додавання, перебудови і заміни речень»;
- 2) «стилістичні трансформації – до даної категорії можна віднести такі прийоми, як синонімічні заміни і описовий переклад, компенсація та інші види замін»;
- 3) «лексичні трансформації – до них відносять заміну і додавання, конкретизація і генералізація речень, а також вилучення» [31, с. 34].

А.Д. Швейцер пропонує свою класифікацію та поділяє трансформації на чотири типи:

- 1) «трансформації на компонентному рівні семантичної валентності – під цим типом розуміються використання деяких замін. Це можуть бути заміни морфологічними, лексичними, синтаксичними або фразеологічними засобами»;

2) «трансформації на прагматичному рівні – до таких можна віднести перекладацькі компенсації, тобто заміна одних стилістичних засобів за допомогою інших, заміна реалій на подібні, а також виконання пояснюючого перекладу»;

3) «трансформації на референціальному рівні – на думку дослідника до таких наделить конкретизація (або гіпонімічна трансформація), генералізація (або гіпернімічна трансформація), заміна реалій (або інтергіпонімічна трансформація), а також переклад за допомогою реметафоризації (синекдохічена трансформація), метонімічної трансформації, деметафоризації (заміни метафори її антиподом). Сюди ж можна віднести ті чи інші комбінація названих трансформацій і трансформації комплексні»;

4) «трансформації на стилістичному рівні – тобто компресія і розширення. Під компресією дослідник зазначає еліпсис, опущення надлишкових елементів і лексичне згортання» [56, с. 24].

За Я. І. Рецкером, перекладацькі трансформації поділяють на два типи:

1) «граматичні трансформації у вигляді заміни частин мови або членів речення»;

2) «лексичні трансформації полягають в конкретизації, генералізації, диференціації значень, антонімічному перекладі, компенсації втрат, що виникають в процесі перекладу, а також в смисловому розвитку і цілісному перетворенні» [40, с. 19–21].

Поглянувши на вказані вище класифікації, можна зробити висновок, що кожен вчений, який досліджував перекладацькі трансформації мав свою думку щодо них, та розробляв свою типологію. Наприклад, Фітерман і Левицька наводять три види трансформацій, Я. І. Рецкер – два, А. Д. Швейцер поділяє трансформації на рівні, відповідно до яких використовують окремі трансформації.

Однак, у цих роботах простежуються однакові прийоми для реалізації перекладацьких трансформацій. У всіх дослідженнях спостерігається наявність значної кількості заміни, а саме граматичні заміни, генералізація та компенсація. На думку Фітермана, Левицької та Рецкера до лексичних трансформацій відносяться генералізація та конкретизація. Швейцер називає поняття дещо інакше. За його

словами, це гіпонімічні та гіперонімічні трансформації, які належать до рефераційного рівня. [56, с. 24].

Прийом компенсації А. М. Фітерман та Т. Р. Левицька відносять до стилістичного різновиду. Рецкер вважає, що цей прийом належить до лексичного рівня, а Швейцер розподіляє його до прагматичного рівня.

Підсумовуючи все вище викладене можемо зробити висновок, що розподіл трансформацій на типи та види є умовним. Пояснюють це тим, що трансформації не існують в чистому вигляді, тобто без поєднання з іншими трансформаціями.

Проте, існують ще й інші думки щодо цього питання. Наприклад, Р. К. Міньяр–Белоручев виділяє три види трансформацій:

1) «лексичні трансформації – до цього виду дослідник відносить генералізацію та конкретизацію»;

2) «граматичні трансформації – заміна частин мови і членів речення, об'єднання речень або їх членування»;

3) «семантичні трансформації – метафоричні, синонімічні, метафоричні заміни, логічний розвиток понять, антонімічний переклад та прийом компенсації» [27, с. 22–23].

Відомий лінгвіст В. Н. Комісарова виокремлює наступні видів трансформацій:

1) «лексичні трансформації – до лексичних трансформацій дослідник відносить транслітерацію, транскрибування, калькування, а також додає деякі лексико–семантичні заміни, наприклад модуляцію, конкретизацію і генералізацію»;

2) «граматичні трансформації – на думку дослідника це дослівний переклад чи так зване синтаксичне уподібнення, деякі граматичні заміни, а також членування речень»;

3) «комплексні трансформації – також можуть бути віднесені до лексико–граматичних. Сюди можна віднести описовий переклад (по–іншому, експлікація), антонімічний переклад та компенсація» [22, с. 32].

Л. С. Бархударов виділяє чотири типи трансформацій, які можна застосовувати при перекладі, а саме:

1) «перестановки – це зміна порядку розташування компонентів складного речення, а також зміна місця слів і словосполучень»;

2) «заміни – до замін слід можна віднести компенсацію, синтаксичні заміни в структурі складного речення, заміну частин мови та компонентів, конкретизацію і генералізацію, членування і навпаки об'єднання речень, заміну причини наслідком (і навпаки), антонімічний переклад»;

3) «опущення»;

4) «додавання» [6, с. 34–35].

З вищезазначеного можна зробити висновок, що для Р. К. Міньяр-Белоручева важливу роль відіграє план початкового тексту, який необхідно перекласти: виходячи з цього автор поділяє трансформації на формальні (зовнішні) та семантичні (сміслові) [37, с. 35].

В.Н. Комісаров, в свою чергу вважає, що характерні риси елементів вихідної мови дають можливість поділити трансформації на три види [22, с. 31].

За дослідженнями Л. С. Бархударова виділяють чотири види перекладацьких перетворень, які застосовуються перекладачем під час виконання перекладу [6, с. 34-35].

Не можна не помітити, що у системі Л. С. Бархударова трансформації генералізації і конкретизації відносять до замін, адже при їх застосуванні відбувається заміна елемента мови тексту оригіналу. Хоча, на думку В. Н. Комісарова і Р. К. Міньяр-Белоручева, ці перетворення відносяться до лексичних трансформацій. Л. С. Бархударов також відносить до замін трансформації об'єднання та членування речення, а також заміни частин мови і членів речення. Проте, В. Н. Комісарові і Р. К. Міньяр–Белоручеві ці прийоми відносять до граматичних трансформацій.

Продовжуючи розглядати та аналізувати класифікації різних учених, переходимо до А. Б. Шевніна і Н. П. Серова, які виділяють два типи перекладацьких трансформацій:

1) «лексичні трансформації – до них автори відносять такі способи як, компенсація, антонімічний переклад, конкретизація, заміна причини слідством і генералізація»;

2) «граматичні трансформації – опущення, перестановки, додавання і транспозиції» [45, с. 31–32].

Натомість Л. К. Латишев виділяє аж шість типів перекладацьких трансформацій:

1) «лексичні трансформації – до даного типу відносяться прийоми заміни лексем синонімами, які залежать від контексту»;

2) «стилістичні трансформації – в даному випадку відбувається трансформація стилістичного забарвлення слова, що піддається перекладу»;

3) «морфологічні трансформації – трансформації однієї частини мови в іншу або заміна її декількома частинами мови»;

4) «синтаксичні трансформації – на думку дослідника це є трансформація синтаксичних конструкцій, тобто слів, словосполучень і речень, зміна типів підрядних речень та синтаксичного зв'язку, перебудова речень в словосполучення і перестановка придаткових частин в складнопідрядних і складносурядних реченнях»;

5) «семантичні трансформації – в теорії перекладу позиціонуються як «смісловий розвиток». Сюди Л. К. Латишев відносить заміни деталей-ознак»;

6) «трансформації змішаного виду – на думку Л. К. Латишева до таких слід віднести конверсивну трансформацію і антонімічний переклад» [28, с. 35].

В. Є. Щетінкін розділяє перекладацькі трансформації на три види:

1) «лексичні трансформації – до них дослідник відносить конкретизацію, антонімічний переклад, генералізацію, смислове узгодження, адаптацію, компенсацію та експлікацію»;

2) «стилістичні трансформації – на думку дослідника даний вид трансформації має єдиний прийом, який називається модуляція»;

3) «граматичні трансформації – за В. Є. Щетінкіним всі трансформації даного типу необхідно поділити на чотири підтипи, а саме перестановки, опущення, заміни та додавання» [57, с. 15].

Щодо трансформацій для передачі сленгу, то на це вчені філологи не дають однозначної відповіді. Все залежить від ситуативних маркерів, які вживаються разом зі сленгом. Контекст це важлива підказка для вибору трансформацій при перекладі. Існують сленгізми, які при вживанні з окремими словами нейтральної лексики змінюють свої пряме значення на переносне і стають лексемами нижнього мовного регістру.

Розглянувши велику кількість класифікацій перекладацьких трансформацій, можемо зробити висновок, що лінгвісти мають спільні думки щодо виділення певних типів трансформацій. Лексичні трансформації найбільш детально розглядали В. Є. Щетінкіна, Л. К. Латішева, А. Б. Шевніна та Н. П. Серова. Н. П. Серов, В. Є. Щетінкін і А. Б. Шевнін також активно вивчали граматичні трансформації.

Проаналізувавши велику кількість класифікацій трансформацій та дослідивши праці перекладознавців, можемо стверджувати, що на даний момент не існує чіткої та єдиної класифікації типів перекладацьких трансформацій. Також створення єдиної класифікації стає неможливим з тієї причини, що різна кількість прийомів перекладацьких трансформацій виділяється компетентними дослідниками у сфері перекладознавства.

2.3. Перекладацькі стратегії

Перекладач під час роботи з будь-яким типом тексту застосовує певні професійні інструменти для передачі компонентів вихідного мовлення. До цих компонентів відноситься не лише денотативне значення, а й їхнє конотативне наповнення, наприклад, експресивні, оцінні, стилістичні та прагматичні елементи значення. Для збереження всіх особливостей оригінального тексту, перекладач застосовує перекладацькі стратегії.

Поняття «стратегія перекладу» багато вчених розглядають під різним кутом. Питання перекладацьких стратегій досліджували Я.І. Рецкер, В.Н. Комісаров, Ю. Найда, В.Г. Гак, А.В. Федоров, Дж. Ферс, О. Каде, А.Д. Швейцер, І.С. Алексеєва. Різне тлумачення цього поняття відображається у визначеннях мовознавців.

Х. Крінгс був одним із перших лінгвістів, який намагався дати визначення поняттю «стратегія перекладу». Він казав, що це «потенційно усвідомлений план

перекладача, спрямований на розв'язання конкретної перекладацької проблеми в межах конкретного перекладацького завдання». Х. Крінгс розділяє також мікростратегію (способи розв'язання низки перекладацьких завдань) та макростратегію (способи розв'язання одного завдання). [66, с. 175]

У 60-х роках ХХ століття підхід до вивчення перекладу дещо переосмислюється. Більша увага приділяється саме смислового навантаженню висловлювання. У своїй праці вчений М. П. Брандес, стверджує, що при перекладі найважче повністю передати зміст. В цьому випадку перекладач застосовує стратегії і загальні принципи перекладацького аналізу [9, с. 60-65].

Згідно з В. Комісаровим стратегія це «своїрідне перекладацьке мислення, яке лежить в основі дій перекладача». Вчений виділяє декілька принципів здійснення перекладу, які включають у себе всі лінгвістичні та екстралінгвістичні чинники, такі як деякі вихідні установки, вибір загального напрямку дій для перекладача, вибір характеру та послідовність дій у процесі перекладу [22, с. 65].

У нашій роботі ми керуємося працями В. В. Сдобникова, який досліджував стратегії перекладу. За його визначенням, перекладацька стратегія це «програма здійснення перекладу, яка формується на базі загального підходу, але з урахуванням умов і особливостей певної комунікативної двомовної ситуації комунікації». У своїй праці «Комунікативна ситуація як фактор визначення стратегії перекладу» лінгвіст стверджує, «стратегія перекладу – це загальне уявлення перекладача про ті завдання, які йому треба буде розв'язати в процесі перекладу, і характер способів досягнення мети, з якою здійснюється переклад, уявлення про специфіку спланованих перекладацьких дій і їх призначення» [44, с.115]

Отже, при виборі стратегії В.В. Сдобников керується специфічними особливостями певної комунікативної ситуації, в рамках якої виникла потреба в перекладі. Саме тому вчений пропонує розділяти первинні і вторинні параметри комунікативних ситуацій. До первинних відносяться:

- 1) ініціатор перекладу;
- 2) мета перекладу;
- 3) характер комунікації;

4) предметна діяльність комунікантів.

До вторинних параметрів відносяться:

- 1) характер контакту комунікантів (опосередкований або безпосередній);
- 2) форма контакту (усна або письмова);
- 3) розташування комунікантів (дистанційне або контактна) [44, с. 117].

Вчений виділяє три стратегії перекладу:

- 1) стратегія комунікативно-рівноцінного перекладу;

За словами В.В. Сдобникова, це «програма здійснення перекладацької діяльності, що передбачає реалізацію комунікативної інтенції автора оригіналу у формі створення тексту на мові перекладу, потенційно здатного забезпечувати комунікативний вплив на одержувача перекладу відповідно до очікувань автора оригіналу і, відповідно, взаємодія різномовних комунікантів в умовах спільної предметної діяльності». [44, с. 119]

Використовуючи цю стратегію, перекладач перш за все орієнтується на те щоб текст перекладу мав такий самий вплив на читача як і оригінал, незалежно від конкретної ситуації. З цієї причини перекладач самостійно приймає рішення відповідно до того як саме потрібно перекласти текст, адже він орієнтується на аудиторію і керується тим, як оригінал вплинув на нього, щоб за допомогою засобів мови, перенести цей вплив на текст перекладу. Звідси випливає, що всі дії щодо перекладу тексту будуть залежати від сприйняття перекладача.

- 2) стратегія терціарного перекладу;

На думку В.В. Сдобникова це «загальна програма перекладацької діяльності, спрямована на створення тексту мовою перекладу, яка задовольняє потреби носія мови перекладу, який грає іншу комунікативну роль, ніж учасники первинної комунікативної події в культурі вихідної мови, і переслідує іншу мету, відмінну від мети автора оригіналу». [44, с.120]

За цією стратегією перекладач продукує текст, який передає інформацію оригінального тексту. Завданням перекладача є подати інформацію таким чином, щоб вона відповідала цілям, установленим замовником.

- 3) стратегія переадресації.

В.В. Сдобников визначає її як «спільну програму здійснення перекладацької діяльності, спрямовану на створення тексту мовою перекладу, призначеного для одержувача, яка відрізняється від реципієнта вихідного тексту не тільки своєю національно культурною приналежністю, а й соціальними характеристиками» [44, с.121].

При застосуванні цієї стратегії перекладач створює такий текст мовою перекладу, який містить певний відсоток інформації оригіналу, необхідний одержувачу цього перекладу.

Отже, з досліджень лінгвістів видно, що стратегії перекладу допомагають фахівцю сформулювати особливий план, поставити завдання та визначити тактики які допоможуть вирішити перекладацькі проблеми в рамках конкретних перекладацьких задач. Вибір стратегії може залежати від цілей, які ставить замовник, від інформації повідомлення, або від смислового навантаження тексту. Перекладач може самостійно обирати стратегію, якої він буде дотримуватися в процесі перекладу.

2. 4. Перекладацькі стратегії для інтерпретації сленгізмів

Сленг є невід'ємною частиною нашого життя. Він проявляється не лише у мовленні молодих людей, а все більше проникає в музику, кіноматограф, масмедіа. Тому перед перекладачами все частіше виникає проблема пошуку відповідної стратегії. Саме сленгові одиниці становлять особливу складність при досягненні адекватності та еквівалентності перекладу. Вирішенням проблеми пошуку відповідної перекладацької стратегії для перекладу сленгу займалися такі дослідники, як Супрун Н.П., Масленникова Е.М., Заболотня Е.А., Мітчел П.Д., Пономаренко К.Д., Смирнов Я.Ю., Семенова С.П.

Відповідно до досліджень перерахованих вище лінгвістів, нажаль, на сьогоднішній день традиційні перекладацькі стратегії для передачі сленгу не забезпечують адекватного та еквівалентного перекладу.

З цієї причини переклад зниженої лексики, зокрема сленгу, це дуже складне завдання. Перш за все, перекладач, який зіткнувся зі сленговими одиницями повинен спробувати знайти еквівалент у словнику. Зазвичай, аналоги сленгізмів

можна відшукати у мові перекладу. На сьогоднішній день молодіжний сленг являє собою досить великий пласт лексики, тому переважно в більшості випадків підібрати правильний еквівалент не складно. Однак, існують, все таки, певні труднощі. Оскільки чіткого визначення поняттю «сленг» немає, то дослідники досі не впевнені що можна віднести до сленгу, а що ні. Тому, при пошуку відповідника у словнику, перекладач може зіштовхнутися з певними проблемами. У словниках можна побачити сленгові слова та вирази з позначкою «розм.» та «прост.», що означає «розмовну лексику» та «просторіччя». Це різні поняття, і так само вони відрізняються від сленгу, але з часом слова можуть переходити з одного типу зниженої лексики в інший. Тому, за відсутності відповідника сленгу, перекладач може застосувати розмовну лексику чи просторіччя. Цей спосіб можна віднести до стратегії лексикалізації, яка передбачає переклад сленгу еквівалентом, або ж розмовною одиницею чи просторіччям.

Якщо ж немає відповідника у мові перекладу, то сленгізми можна перекладати так само, як і літературну лексику. На нашу думку, доречно буде навести класифікацію Сдобникова, який називає наступні способи перекладу:

- інтерлінеарний;
- трансформаційний [43, с. 38].

Перший спосіб мало підходить до перекладу зниженої лексики, оскільки він порушує принципи перекладацької адекватності. Відповідно до цього прийому переклад відтворює комунікативно нерелевантні елементи оригіналу, в результаті порушуються норми мови перекладу, або спотворюється зміст оригіналу. До того ж, слід зазначити, що більшість сленгізмів мають метафоричне перенесене значення, отже, буквальний переклад не завжди може бути застосований. Однак, інколи можна застосовувати тільки буквальний переклад для збереження експресивності тексту.

Все ж найпоширенішим способом перекладу сленгових одиниць залишається застосування перекладацьких трансформацій. З їх допомогою можна максимально досягти адекватного перекладу, за відсутності відповідника у мові оригіналу.

Оскільки до сленгу може відноситися нецензурна лексика, то для її перекладу можна застосовувати евфемістичний переклад.

Із застосуванням евфемістичного перекладу, перекладач застосовує стратегію нейтралізації. Обсценна лексика мови оригіналу, яка несе сильну експресивну забарвленість, замінюється менш експресивною лексикою в перекладі. Проте, такий прийом не слід використовувати дуже часто, адже втрачається емоційна складова тексту перекладу, у порівнянні з оригіналом.

Якщо перекладач має на меті навпаки додати експресивності вихідному тексту, то він може застосувати стратегію дисфемістичного перекладу. Якщо за допомогою евфемізмів можна нейтралізувати грубу лексику та негативну конотацію слова, до дисфемізми, навпаки гіперболізують негативні ознаки оригіналу. Слово стає дисфемізмом коли нейтральна лексема або лексема літературної мови набирає негативної конотації та замінюється на лексичну одиницю розмовної мови, жаргонізм, сленгізм чи просторіччя. Таким чином можна досягти більшої експресії та виразити яскраву емоційність вислову, та передати оцінку ситуації мовця.

Певним чином дисфемія характерна сленгу, адже він і заміняє офіційну мову фамільярною лексикою та вульгаризмами. Залежно від контексту ми можемо застосовувати стратегію дисфемістичного перекладу, але за умови що такий прийом не спотворить зміст висловлювання.

Якщо ж жоден з вище перерахованих прийомів не можливо застосувати, то залишається стратегія експлікації та описового перекладу. При описовому перекладі безеквівалентна лексика замінюється експлікацією, яка чітко пояснює сленгізм. Однак, при застосуванні такої стратегії експресивна функція мови оригіналу зникає зовсім. З іншого боку, сленгові лексеми досить часто відображають певні особливості, притаманні окремій нації, і повністю перекласти їх неможливо.

Отже, ми можемо побачити, що для перекладу сленгових лексичних одиниць не запропоновано багато перекладацьких стратегій, адже такий мовний феномен, як сленг дуже залежить від контексту. Ідеальним варіантом є повний еквівалент, але, нажаль, не завжди можна знайти його у мові перекладу. В такому випадку можна застосувати найближчий відповідник зниженої лексики. Якщо фраза містить

сленгову лексему з негативною конотацією, то перекладач може застосувати стратегію евфемістичного перекладу і таким чином замінити лексему менш експресивною. Для досягнення зворотного ефекту, можна застосувати стратегію дисфемістичного перекладу яка, навпаки просту нейтральну одиницю замінить розмовною з негативною конотацією, гіперболізуючи її значення.

Висновки до розділу 2

У розділі 2 було проаналізовано перекладацькі трансформації та стратегії. Також було досліджено питання адекватного перекладу, еквівалентності та перекладацьких відповідників.

Проблему «адекватності» в перекладі досліджували такі лінгвісти, як В.Н. Комісаров, Ю.В. Ванников, А.Д. Швейцер.

Ми розглянули та дослідили різні класифікації перекладацьких трансформацій запропоновані відчизняними перекладознавцями. Щодо трансформацій які можна застосовувати при перекладі сленгізмів, то чіткого переліку немає.

Проблеми також становить той чинник, що саме в українській мові сленг є ще мало вивченим феноменом і амплітуда використання трансформацій які найкраще підходять для передання значення безеквівалентної лексики дуже мала.

Щодо застосування стратегій при перекладі сленгу, то тут мовознавці притримуються 3 основних типів: стратегія нейтралізації, стратегія евфемістичного перекладу та стратегією дисфемістичного перекладу. Певна річ можуть бути винятки, але в основному це найбільш уживані способи для перекладу безеквівалентної лексики.

З вище наведеного дослідження можна зробити висновок, що розуміння та сприйняття сленгової лексики, і відповідно способі її перекладу, дуже залежать від контексту у якому вона вживається. Має бути присутня ситуативна опора яка може максимально розкрити суть сленгізму. При перекладі сленгових лексичних одиниць необхідно враховувати його смислове навантаження, яке має бути підкріплене ситуативними факторами. Залежно від них перекладач може обирати стратегію евфемістичного перекладу, якщо потрібно пом'якшити експресивність та адаптувати текст до певної аудиторії, наприклад. Або ж може навпаки скористатися

стратегією дисфемістичного перекладу і надати висловлюванню більшої емоційності та експресивності, якщо це доречно. При стратегії нейтралізації переклад втрачає колорит оригіналу, але при наявності в тексті дезеквівалентної лексики, перекладач може застосовувати таку стратегію.

Щодо пошуку еквівалентів, то дуже рідко зустрічаються повні відповідники оригіналу. Якщо ж абсолютно точно неможливо передати сленгізм, то можна використати лексему розмовної мови, або ж просторіччя. Це не завжди може бути сленг, але це найближчі за змістом та смисловим навантаженням слова. Тому такий варіант перекладу може також застосовуватися для досягнення адекватного перекладу.

РОЗДІЛ 3

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ВІДТВОРЕННІ ФРАНЦУЗЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКИХ ПІСЕНЬ)

3.1. Перекладацькі трансформації при перекладі сленгізмів

Ми вже розглянули питання перекладацьких трансформацій та стратегій, які можна використовувати при перекладі молодіжного сленгу. Маючи теоретичну базу та спираючись на неї можемо дослідити способи перекладу сленгізмів на конкретних прикладах. Ми досліджуємо сленг на матеріалі сучасних французьких пісень. Було обрано 24 пісні в яких міститься сленгові одиниці та досліджено загалом 104 сленгові вирази.

Аналіз та розбір обраних виразів було проведено опираючись на класифікації перекладацьких трансформацій наведених вище. У ході нашого дослідження було також застосовано перекладацькі прийоми та стратегії, які застосовують для пошуку вірного способу перекладу сленгу.

Ми розпочнемо наш аналіз сленгізмів з пісні Spider Zed “Chaussettes”. Spider Zed – французька зірка соціальних мереж, яка набула популярності завдяки

однойменному акаунту в Instagram. Spider Zed вважається одним із популярних інфлуенсерів у Франції. Окрім цього він пише пісні.

Un café, une clope, une chaise – «кава, сіга, стільчик».

Слово *une clope* виступає тут сленговою одиницею і перекладається як «цигарка». Оскільки ми повинні максимально точно передати експресивне забарвлення слова, то можемо з упевненістю застосувати українську розмовну лексему «сіга». Ті хто має у своєму оточенні людей, які палять можуть дуже часто чути це слово. В цьому випадку можемо говорити про застосування повного еквівалента.

Переходимо до наступного виразу з цієї ж пісні:

Devenez moins chiants – «не будьте такими занудними».

*Être chiant*s відноситься до розмовного реєстру французької мови і досить часто застосовується серед молоді. Українською цей вираз можна перекласти як бути нудним/занудним. В цьому випадку також можемо говорити про повний відповідник у мові перекладу. Окрім цього застосовуємо трансформацію антонімічного перекладу. Перекладаючи цю фразу дослівно, ми мали б такий варіант перекладу: «станьте менш занудними», але задля кращого та більш правильного звучання при перекладі українською мовою застосовуємо антонімію.

Faire des trucs – «витворяти»

Це класична сленгова фраза. Взагалі, французи дуже часто застосовують слово *truc*, вони ним називають будь-які речі і українською можемо його перекласти як «штукенція, ефект, спосіб». Виходячи з контексту пісні можемо перекласти цю фразу як «витворяти, чудити». При такому способі застосовується трансформація граматичної заміни, адже декілька частин мови замінюються на одну.

Далі ми розглянемо виконавця Eva “Bella”. Eva Queen, або ж просто Eva, справжнє ім'я Єва Гарнієр, відома французька поп співачка.

La prod ne t'appartient pas – «не твоїх рук справа».

Сленгом виступає слово *la prod*. Це скорочення від слова *la production* (виробництво). В цьому випадку ми не можемо обійтися без трансформації компенсації оскільки скорочення слова «виробництво» не може бути застосоване,

адже це не буде відноситися до сленгової лексики. Тому, застосувавши стратегію нейтралізації, але маючи намір зберегти емоційність та експресію перекладемо українською як «не твоїх рук справа».

Fake comme tes comptes – «фейкова як і твої підрахунки».

Тут сленгом виступає англіцизм. Запозичення дуже швидко проникають у мову зазвичай закріплюються у ній у схожій фонетичній формі, і українська мова не виключення, тому, можемо з упевненістю застосувати еквівалентний переклад та використати лексему «фейкова».

Tu m'affiches, me salis, tu devrais avoir honte! – «ти розводиш балачки про мене, поливаєш мене брудом, ганьба тобі!».

Французьке слово *salir* перекладається як «забруднити» але в даному випадку, виходячи з контексту пісні можемо застосувати трансформацію модуляції та перекласти як «полювати брудом/принижувати». Нажаль, в мові перекладу не існує подібного сленгового виразу, тому ми застосували стратегію нейтралізації та підібрали контекстуальний еквівалент.

J'ai capté j'te laisse ton dél – «я усікла, залишаю тебе разом з твоєю маячнею».

У цій фразі присутні 2 сленгові одиниці – *J'ai capté* та *dél*. Вислів *j'ai capté* не спричиняє жодних труднощів, адже українською мовою дослівно він перекладається як «я спіймала», але існують також інші варіанти у розмовному реєстрі такі, як «я усікла/я зрозуміла», в такому випадку мова йде про трансформацію компенсації. Щ ж до слова *dél*, то це скорочення від *délir*, що перекладається як «марення». Нажаль, нам не вдасться повністю відтворити цей сленгізм мовою перекладу, адже скорочення не дуже характерні для українських сленгових одиниць, тому можемо говорити про часткову перекладацьку втрату. Але, ми можемо передати значення за допомогою еквівалента «маячня, нісенітниця» який відноситься до розмовної мови.

Ils sont dingues de toi – «вони сходять з розуму від тебе».

Dingues виступає словом нижнього мовного реєстру і українсько мовою до нього можна дібрати такі відповідники, як «схиблені, божевільні, дивакуваті, притрушені». Всі ці лексичні одиниці при перекладі також належать до розмовної мови. Для інтерпретації сленгізму *être dingues* в українській мові можна знайти

відповідні еквіваленти як, наприклад, «злетіти з катушок, тронутись». Однак, при відтворенні даного словосполучення саме в цій фразі, ми не можемо використати сленговий вираз, адже його граматично не можна застосувати в українській мові, тому знову використаємо стратегію нейтралізації і перекладемо як «сходити з розуму, божеволіти».

T'as l'seum, t'as l'seum, choisis bien ta team – «мене дістало, дістало, вибери за кого ти».

Сленговий вислів *t'as l'seum* відноситься до фамільярної лексики, але у мові перекладу у нього існує відповідник «мене дістало». Інша ситуація з англіцизмом *team*. У перекладі з англійської це означає «команда». Проблема постає в тому, що в українській мові відсутнє дане запозичення, тому, доводиться звернутися до стратегії нейтралізації та застосувати трансформацію модуляції, оскільки вона найкраще підходить для того, що б передати контекстуальне значення англіцизму. Обираючи варіант перекладу «вибери за кого ти» ми зберігаємо зміст оригіналу та надаємо перекладу легкої експресивності.

Regardes mes storys, mais dis-toi qu'c'est mort – «дивись мої сторіз, але второпай, що все скінчено».

Англіцизм *storys* виступає сленгом. Мова йде про історії в соціальній мережі Instagram. Ця платформа розвивається доволі швидко, і запозичення з англійської мови входять до щоденного вокабуляру сучасної молоді. В українській мові теж є аналогічний англіцизм «сторіз». В цьому випадку можна говорити про абсолютний відповідник.

Якщо перекласти дослівно вираз *c'est mort* то отримаємо варіант «це мертво». Виходячи з контексту мова йде про стосунки молодих людей, тому доцільно використати трансформацію смислового розвитку.

Експресивна та емоційна сторона фрази досить яскрава і для того, що б ще більше надати емоційності вихідному тексту, застосуємо стратегію дисфемістичного перекладу і перекладемо вираз *dis-toi* не «скажи сам собі», як повинно було бути, а замінимо його на більш слово з негативною конотацією «второпай».

Переходимо до іншої пісні цієї ж виконавиці “On Fleek”.

Fais gaffe à tous ces hommes – «дивись в обидва за цими чоловіками».

Faire gaffe відноситься до фамільярного регістру і означає «пильнувати, буди уважним, бути на сторожі, остерігатися». Українською мовою можемо підібрати вираз «дивитися в обидва». Він не відноситься до сленгу, але є виразом розмовної мови. Можемо говорити про застосування компенсації.

Ils jouent bien de la flûte mais ça compte pas – «вони замилюють очі, але це не має значення».

Тут присутні сленгова лексема – *jouer de la flute*. *Jouer de la flute* в прямому значенні означає «грати на флейті», однак з точки зору сленгу цей вислів означає «обман, брехню» яка, наче, музика може приспати вас і вашу пильність. Еквівалентом до оригіналу може бути вираз «замилювати очі», який теж підходить по змісту та по експресивності.

Arrête tes salades – «припини нести нісенітниці».

Це сленгове словосполучення досить часто застосовують молоді люди, які хочуть перервати співрозмовника, адже вважають, що той бреше чи намагається їх обдурити. Українською мовою немає повного відповідника, але вираз «припинити верзти дурниці, нести нісенітниці» належить до розмовної мови і має яскраве емоційне забарвлення.

T'as pris le seum et tu t'agites – «ти бісишся і бігаєш, як очманілий».

У нас уже зустрічався схожий вираз, *t'as l'seum*. У даній фразі до нього можна підібрати абсолютний відповідник, адже словосполучення українською мовою «ти бісишся» повністю відповідає регістру оригіналу і так само відноситься до сленгу.

Інший вираз *tu t'agites* перекладається як «метатися, не знаходити собі місця». У цьому випадку можна застосувати трансформацію модуляції і перекласти словосполученням нижнього регістру в українській мові.

Переходимо до наступного виконавця Niska з його композицією “Reseaux”. Справжнє ім'я співака Жорж Станіслав Маліф Дінга Пінто. Його сценічне ім'я Niska це верлан від його нікнейму Stany, де замінено літеру t на k. Розглянемо сленгові вирази з його пісні.

Elle m'a pas follow back quand je l'ai follow – «вона не підписалася на мене у відповідь, коли я підписався на неї».

Тут маємо справу з англіцизмами *follow* та *follow back*. Перекладаються ці слова як «слідувати, йти за, слідкувати». Але в українську мову, так само як і у французьку поступово проникають англійські слова з соціальних мереж і ми можемо все частіше чути вираз «фоловити». Тому застосувавши такий варіант ми досягнемо повного відповідника при перекладі.

Elle fait la go qui connaît pas Charo – «вона вдає дівчисько, яке не знає Charo».

В цьому прикладі присутній сленгізм *la go*. Походить воно від англійського слова *girl*. Вперше це слово прозвучало у 1998 у пісні “Liaisons dangereuses” відомого французького репера Дос Гупéсо і мало значення «дівчина, жінка, подружка».

Щоб додати експресивності, вважаємо доцільним використати слово нижнього регістру «дівчисько», що виступає еквівалентом розмовної мови.

В цій фразі також присутня власна назва *Charo*. Це прізвище самого репера, тому, вважаємо за необхідне залишити його так як є, без жодних змін.

Elle m'a vu à la télé, elle a dansé ma choré' (charo) – «вона бачила мене по телику, вона танцювала мої танці (красунчик)».

Тут теж бачимо сленгову лексему *charo*, але вже з маленької літери. Вона походить від сленгізму *charognard*, що можна перекласти як «красунчик, мачо». Але це не є молодіжним сленгом в українській мові, а відноситься до зниженої лексики, тому застосовуємо найближчий еквівалент.

Сленгове скорочення *choré'* походить від слова *chorégraphie* (хореографія), але на нашу думку недоцільно використовувати тут прямий еквівалент, тому вважаємо правильним застосувати лексему «танці», використавши стратегію нейтралізації, оскільки у мові перекладу немає відповідної сленгової одиниці.

Натомість, скорочення *la télé* можемо перекласти як «телик», не дивлячись на те що в оригіналі ця лексема не відноситься до нижнього мовного регістру. Застосувавши стратегію дисфемістичного перекладу ми компенсували

перекладацьку втрату яка відбулася зі словом *choré'*, надавши тексту перекладу такої ж експресивності, що і в тексті оригіналу.

J'm'en bats les couilles – «мені наплювати».

Це сленговий вираз, відноситься до зниженого регістру. Йому можна знайти відповідник у мові перекладу і перекласти як «мені все рівно». Але для передачі емоційності застосуємо більш грубий варіант і перекладемо як «мені наплювати, начхати». Застосувавши еквівалентний переклад ми досягли такої ж експресії як і в оригінальному тексті.

Les tits-pe allumaient les anciens – «малі просвіщають предків».

Тут ми бачимо приклад верлану *tits-pe (petits)*. Оскільки для української мови не характерний верлан то в даному випадку можемо говорити про перекладацьку втрату. Застосовуємо стратегію нейтралізації і перекладемо «малі», що є повним еквівалентом.

Також лексему *anciens* ми переклади як «предки», застосувавши стратегію конкретизації.

Je ferme pas ma gueule – «я не заткнусь».

Fermer la gueule відноситься до низького мовного регістру та означає грубу лайку. Українською мовою цей вислів перекладається як «заткнись, закрій рота». Мовою перекладу такий варіант так само як і оригінал несе в собі негативну конотацію та сильну емоційність. Можемо говорити про повний еквівалент.

Тепер розберемо пісню “Muerte” виконавця Landy. Його справжнє ім'я Ділан Сілла Гауссу. Він емігрант, але досить відомим репером у Франції.

Dadju m'avait dit de faire belek – «Dadju сказав мені бути обережним».

Вислів *faire belek* саме по собі означаю «бути обережним, остерігатися, бути уважним». У мові перекладу немає відповідника з розмовної мови який би міг підійти по контексту, тому ми змушені вкотре застосувати стратегію нейтралізації і перекласти нейтральною лексикою, за допомогою описового перекладу.

Dadju це ім'я ще одного відомого французького репера. Оскільки це власна назва, то ми не будемо її перекладати, а залишимо як є.

Comme un con, moi, j'l'ai pas écouté – «як повний дурень, я не слухав його».

Un con це сленгова лексична одиниця. Українською мовою ми вирішили перекласти його як «дурник», застосувавши стратегію евфемістичного перекладу, та таким чином дещо послабивши експресивно-емоційне значення слова. Насправді *un con* виступає грубою лайкою, але в нашому перекладі ми заміняємо її словом з нижнього мовного регістру мови перекладу.

J'pouvais claquer tous mes billets – «я міг протринькати всі мої бабки».

Claquer tous mes billets являється тут сленгізмом. Взагалі слово *billets* означає «квиток», в економічному контексті це «банкнота». Але якщо ми говоримо про сленг та розмовну лексику, то можемо перекласти його як «бабки», надавши експресивності та підсиливши емоційний рівень фрази словом «тринькати». *Claquer* означає «клацати», тому ми застосували стратегію дисфемістичного перекладу для емоційного підсилення фрази.

C'est toi qu'on prend pour un mytho – «це ти тут брехло».

Тут сленговою одиницею виступає слово *un mytho*. Це скорочена форма від слова *mythomane*, що означаю «брехун». Задля того щоб додати ще більшої експресивності ми вирішили передати значення слова за допомогою фамільярної лексеми «брехло», яка має більш негативну конотацію.

Elle est pire qu'un keuf – «вона гірша за копа».

Сленгізм *un keuf* це верлан слова *flic*. Це сленгове слово означає «поліцейський». При перекладі ми змогли відшукати повний відповідник цього слова – «коп». Але, оскільки верлан дуже характерний для французької мови, на відміну від української, то можемо говорити про перекладацьку втрату, адже ми не змогли повністю передати форму слова.

Mais mon gars, t'as pas son niveau – «чувак, ти не рівня їй».

У даному прикладі присутнє слово *gars*. Це сленгова лексична одиниця, яка означає «хлопець, чоловік». Проте, ми можемо підібрати сленговий відповідник у мові перекладу. Застосувавши варіант «чувак», який відноситься до нижнього мовного регістру, є лексичною одиницею розмовної мови, ми успішно передали емоційно-експресивне навантаження фрази.

Переходимо до іншого виконавця Vald та проаналізуємо сленгові одиниці в його пісні “Branleur”. Справжнє ім’я Владіслав Ле Дю. Розпочав свою реперську кар’єру в юному віці. Зараз це популярний серед молоді репер.

Et d'un coup j'vois – «як тільки я побачив».

На даному прикладі розберемо вираз *d'un coup*. Він відноситься до фамільярної лексики і часто застосовується у розмовній мові. Цей вираз означає «дія яка розглядається з точки зору часу», тобто ми переклади це як «як тільки». Таким чином ми втратили експресивність фрази, адже українською мовою цей вираз не несе ніякого емоційного навантаження. Застосувавши стратегію нейтралізації ми переклали цю фразу просто і без експресії за допомогою описового перекладу.

T'es qu'un branleur – «ти просто нероба».

Слово *un branleur* виступає тут сленговою одиницею, ще й з негативною конотацією. Відверто кажучи, це груба лайка. При перекладі ми притримувалися стратегії евфемістичного перекладу та інтерпретували це слово простим, але досить емоційно забарвленим словом «нероба». У тексті перекладу використано слово розмовної лексики що замінює більш грубе слово в оригіналі, що, звісно впливає на експресивність. Але ми, нажаль, не можемо обійтися без цієї перекладацької втрати.

Tu sèches les cours pour aller t'acheter des cartes à jouer – «ти філониш заняття щоб піти купити собі гральні карти».

Вираз *sécher* відноситься до сленгової лексики. В прямому своєму значенні це слово означає «сушити, сохнути», але якщо ми говоримо про знижену лексику, то в такому випадку його значення означає «добровільно пропускати щось». Однак, думаючи над тим як можна передати це сленговим виразом, ми дійшли висновку що можемо застосувати слово «філонити», що теж означає «пропускати».

T'es même pas bon dragueur – «ти так собі пікапер».

Dragueur виступає тут сленгом. Взагалі дієслово *dragner* перекладається як «фліртувати, загравати, підбивати клинці, підкотити». Відповідно *dragueur* це той хто грає. В українській мові існує своя сленгова лексема на позначення цього поняття – «пікапер». Можемо вважати, що ми застосували повний відповідник.

Крім цього, ми використали трансформацію антонімічного перекладу. У тексті оригіналу застосовується заперечна форма, і при дослівному перекладі наш варіант звучав би так: «ти навіть не хороший пікапер». В тексті оригіналу, експресивну сторону посилює слово *même*. При антонімічному перекладі наша фраза звучить «ти так собі пікапер», що, на нашу думку, виражає досить високу емоційність.

T'sais qu't'emmerdes les gens avec ton sarcasme? – «ти знаєш, що ти бісиш пацанів своїм сарказмом?»

Сленговими одиницями у даній фразі виступають слова *emmerder* та *les gens*. Дієслово *emmerder* відноситься до зниженої лексики, і може означати «сильно дратувати, діставати». У нашому перекладі ми пропонуємо варіант «бісити», оскільки він більш емоційний і виражає незадоволення мовця.

Щодо лексеми *les gens*, то при дослівному перекладі ми могли би застосувати варіант «люди», але ми хотіли досягти більшої емоційності фрази і тому обрали сленгову лексему «пацани». Це надає більшої експресії при перекладі реперських текстів, адже оригінал дуже колоритний.

T'es dans l'métro, mec – «ти в метро, чувак».

Слово *mec* це типове сленгове слово, його постійно використовують молоді люди при спілкуванні між собою. Значення його можна інтерпретувати як «чоловік, парубок», але в українській мові можемо знайти аналогічне сленгове слово, наприклад, «чувак, брат, тип, пацан». Всі вони відносяться до французького молодіжного сленгу і наповнюють фразу експресією.

Ils sont encore plus atteints qu'toi, sans blague – «їх ще більше зачепило, без базару».

Sans blague виступає сленговим словосполученням. Взагалі *blague* це лексема, яка відноситься до розмовної мови і означає «жарт, прикол». Але ми у своєму перекладі вирішили використати компенсацію та передати цей сленг іншим сленговим виразом українською мовою «без базару». На нашу думку цей варіант перекладу є більш доречним і підходить для передачі експресивно-емоційного настрою фрази.

Rendre ta mère ravie, t'mettre à taffer? – «потіш свою маму, почни вкалувати».

Сленговий вислів *mettre à taffer* означає «тяжко працювати». У тексті перекладу ми обрали варіант «вкалувати». На нашу думку це може бути повним еквівалентом, оскільки дана лексема теж відноситься до нижнього регістру мови перекладу і несе в собі те ж значення. Можемо стверджувати що ми досягли точного адекватного перекладу.

Тепер переходимо до аналізу сленгових одиниць у пісні “Beau La Folie” репера Lomeral . Справжнє ім’я виконавця – Антуан Валентінілі. Його сценічне ім’я походить від його прізвища. Його друзі часто називали його l’homme pale через білий колір його шкіри. Таким чином це словосполучення стало омофоном його сценічного імені.

Tout l'monde est zinzin dans ma famille – «всі в моїй сім’ї просто злетіли з катушок».

Être zinzin виступає тут сленговим словосполученням. Є декілька варіантів походження цього слова. Дехто вважає що воно походить з нідерландської мови від слова *waanzin* і утворилося шляхом повторення останнього складу. Інші вважають, що це слово увійшло до французької мови з німецької, а саме від слова *wahnsinn* і утворилося за тим самим принципом. Значення у цих слів однакове – «божевілля». Тобто *être zinzin* перекладається як «божеволіти». Але у мові перекладу можна знайти сленговий відповідник, наприклад «злетіти з катушок». При цьому ми застосували трансформацію граматичної заміни.

Des embrouilles dans ma famille – «бардак в сім’ї».

Des embrouilles це сленгізм і він може перекладатися як «плутанина, спантеличеність». Але, шукаючи еквівалент у мові перекладу ми підбирали лексичні одиниці нижнього мовного регістру і зупинилися на слові «бардак». Його значення більше підходить по контексту, тому застосувавши трансформацію компенсації, ми досягли еквівалентності і передамо емоційно-експресивне значення фрази.

Розглянемо сленгізми в іншій пісні “Problèmes” французького виконавця PLK. Справжнє ім’я співака Матьє Клод Даніель Прускі. Це французький репер польського походження. З дитинства захоплювався музикою та розпочав свою кар’єру у молодому віці.

J'ai toujours préféré l'oseille – «я завжди віддавав перевагу бабкам».

У цій фразі ми розберемо сленгізм *l'oseille*. В прямому своєму значенні ця лексема перекладається як «щавель». Ми намагалися знайти схожий сленг у мові перекладу. Насправді в українській мові існує досить багато сленгових відповідників даному поняттю. Використавши трансформацію генералізації ми отримали варіант «зелень». Якщо застосувати трансформацію синонімічної заміни то можна перекласти сленгізм як «капуста». При застосуванні трансформації компенсації можемо запропонувати варіант перекладу «бабки, бабло».

На нашу думку, найкраще підходить сюди варіант «капуста», адже це специфічна сленгова лексична одиниця. Таким чином, застосована нами трансформація синонімічної заміни, дає нам найближчий еквівалент у тексті перекладу відповідно до тексту оригіналу.

J'ai du mal à m'confier – «у мене проблеми з довірою».

Avoir mal виступає сленгом. Якщо ми говоримо про пряме значення виразу, то він перекладається як «боліти». Але, у даній фразі цей вираз виступає сленгом, тому ми можемо його перекласти як «мати проблеми з чимось, мені віжко» і застосувати таким чином описовий переклад. Нажаль, у мові перекладу відсутній відповідник зниженої лексики, тому ми не змогли досягти відповідної експресивно-емоційної сторони.

On a grandi dans la douleur, on a moula – «ми вирости в болі, у нас є бабки».

На прикладі цієї фрази розглянемо лексему *moula*. Цей сленгізм походить від слова *mule* (мул, бик). Справа у тому, що раніше, декілька століть тому, могли розраховуватися мулами. Ці тварини слугували певною грошовою одиницею. Якщо говорити про сленг, то таким чином молоді люди називають гроші. Підбираючи еквівалент до оригіналу, ми застосували трансформацію компенсації, адже у мові перекладу не існує повного еквівалента. Тому ми обрали варіант «бабки».

Тепер розглянемо приклади сленгових одиниць на іншій пісні цього ж виконавця.

Un peu de biff, un peu de buzz, un peu de haine – «трохи бабла, трохи шумихи, трохи ненависті».

У цій фразі представлено 2 приклади сленгізмів: *biff*, *buzz*. Розглянемо спочатку лексему *le biff*. Це апокопа від слова *biffeton*, що означає «папірець, документ, записку». Мовою сленгу ця лексема має значення «гроші». Застосувавши трансформацію компенсації маємо варіант перекладу «бабло». Нажаль, ми не можемо підібрати повний еквівалент до даного сленгізму в оригіналі, тому компенсуємо його найближчим за значенням сленговим словом.

Переходимо до розбору лексеми *le buzz*. Це сленгова лексична одиниця, яка означає «гул, шум, неспокій, виття». В українській мові можна знайти схожу слово у нижньому мовному регістрі, тому ми обрали варіант «шумиха».

Quand tout est noir, venir parler, c'est plus la peine – «коли все трешово, говорити про це немає резону».

Розглянемо декілька сленгових одиниці у даній фразі. *Quand tout est noir* це вислів з розмовної мови і молодь дуже часто його використовує. При дослівному перекладі він означає «коли все чорно» тобто, коли все погано. У мові перекладу можемо підібрати відповідник даному виразу. Застосувавши трансформацію компенсації, ми обрали варіант «трешово», оскільки він являється прикладом зниженої мови, і цей вираз часто вживають молоді люди у спілкуванні».

C'est plus la peine також виступає молодіжним сленгом. В прямому значенні слово *la peine* має декілька варіантів перекладу залежно від контексту. Ця лексема може перекладатися як «покарання, штраф, біль». Але при перекладі цілого виразу значення цього слова змінюється і означає «в цьому немає сенсу». При перекладі вислову ми застосували трансформацію компенсації і підібрали близький відповідник сленгу.

Pars au charbon, rentre à la maison et ramène l'oseille – «батрач, повертайся додому й віддавай бабки».

У нас тут присутній сленгізм *charbon*. Якщо перекладати дослівно цю лексему, то вона означає «вугілля». Але вона має й інше значення, адже мовою сленгу *charbon* означає «тяжко працювати». Насправді, в українській мові є схожий вислів, і якщо застосувати трансформацію компенсації то можна було би перекласти як «працювати, як шахтар». Але в такому випадку втрачається емоційно-

експресивна забарвленість перекладу. Тому, ми вирішили застосувати трансформацію компенсації та перекласти як «батрачити». Це сленгова лексема, яка означає тяжку працю.

Donc je suis au stud', je fais des hits – «тож я в студії, пишу хіти».

У цьому прикладі маємо справу зі скороченням *stud'* та з англіцизмом *hits*.

Скорочення досить поширені у розмовній мові молоді. Тут *stud'* походить від слова *studio*, що перекладається як «студія». Нажаль, для української мови не характерні такі скорочення, тому у цьому випадку можемо говорити про перекладацьку втрату.

Щодо лексеми *hits*, то це англіцизм, який присутній також і в мові перекладу. У такому випадку без жодних перекладацьких труднощів ми застосуємо абсолютний еквівалент, адже у мові перекладу теж існує слово «хіти».

En vrai t'es un fan tu veux faire le fou – «насправді ти фанат, ти хочеш відірватися».

Розберемо вираз *faire le fou*. *Fou* означає «божевільний, ненормальний». У словосполученні *faire le fou* може означати «божеволіти, сходити з розуму». Ми вирішили застосувати трансформацію компенсації і обрали варіант перекладу «відірватися», який передає всю емоційність оригіналу.

La haine ça rend mauvais, tu parles mal puis tu dis steuplaît – «ненависть робить нас поганими, ти говориш грубо а потім кажеш будь ласка».

Steuplaît виступає сленгізмом у наведеній вище фразі. Це приклад словоскладання, адже походить воно зі словосполучення *s'il te plaît* («будь ласка»). При перекладі українською мовою ми не можемо застосувати такий прийом, адже він не дуже характерний для нашої мови. Застосовуємо трансформацію компенсації та перекладемо просто «будь ласка». При такому перекладі, можемо говорити про перекладацьку втрату.

Tu peux rager – «ти можеш біситися».

Дієслово *rager* виступає сленгом. Взагалі, це слово перекладається українською як «лютувати». Але для підсилення емоційного посилу фрази, ми вирішили підібрати слово з розмовної мови. Застосувавши трансформацію

компенсації, ми запропонували варіант перекладу «біситися». На нашу думку такий переклад є найближчим до оригіналу.

Переходимо до наступного виконавця PNL та його пісні “Oh Lala”. PNL це французький реп-гурт. Їх сценічний псевдонім розшифровується як Peace N' Lovés, що в перекладі означає «мир та лаве» (в сенсі «гроші»). Це досить молодий бенд, але він уже став досить популярним серед молоді.

J'suis dans un merdier, dans un cul de sac – «це повна непруха, я просто в глухому куті».

Un merdier тут виступає сленгізмом. Означає він «безлад, бардак, плутанину». Ми вирішили знайти близьку за значенням сленгову одиницю у мові перекладі і зупинилися на варіанті «непруха». Тут ми застосували трансформацію компенсації, адже по смислу ця запропонований нами варіант перекладу підходить краще і передає емоційне навантаження оригіналу.

La vie c'est dur, merlich – «життя складне, не парся».

У даному прикладі розглянемо лексему *merlich*. Ця лексична одиниця відноситься до сленгу адже це запозичення, яке широко використовується у колах молодих людей. Це слово арабського походження і означає воно «нічого страшного». В українській мові неможливо підібрати точний відповідник, адже у нас нема такого запозичення. Натомість, ми застосували трансформацію компенсації і вирішили перекласти даний вираз за допомогою українського сленгізму «не парся».

Faut faire des ronds – «потрібно робити бабки».

Тут ми розберемо словосполучення *faire des ronds*. Це фамільярний вислів, який відноситься до нижнього мовного регістру. *Faire des ronds* означає «заробляти гроші на життя». Ми вирішили застосувати трансформацію компенсації та перекласти цей вислів «робити бабки».

Faut que la mif – «потрібні лише родаки».

Розглянемо тут лексему *la mif*. Це апокопа від слова *mifa*. В свою чергу *mifa* це верлан від слова *famille*. Для української мови мало характерна апокопа та верлен, тому можемо говорити що в нашому перекладі буде присутня перекладацька втрата.

Ми пропонуємо застосувати трансформацію компенсації та перекласти цей сленгізм як «родаки». Це додасть експресивності та емоційності тексту перекладу.

J'suis triste comme d'hab – «я подавлений як завжди».

Тут слово *d'hab* виступає сленговою лексичною одиницею. Це скорочення, а точніше приклад апокопи. Слово *d'hab* походить від слова *d'habitude*. В українській мові, відсутній повний відповідник даному сленгізму у такій формі. Тому це можемо говорити про перекладацьку втрату. Натомість, щоб передати всю експресивність та емоційну забарвленість оригіналу, ми використали сленг в іншому виразі *j'suis triste*. При дослівному перекладі, цей вираз означає «я сумний», однак застосувавши трансформацію дисфімістичного перекладу ми вирішили перекласти «я подавлений».

Parfois j'm'habille en geush – «інколи я одягаюся як дурень».

Geush виступає тут сленговою одиницею. Розібравши походження даної лексеми, ми вияснили, що це апокопа від слова *geuchla*, що в свою чергу є верланом від слова *chlague*. Значення усіх цих форм одне – несерйозний, нерозумний. Тому, ми вирішили застосувати трансформацію компенсації і застосувати переклад «дурень», що є прикладом зниженої лексики і найбільше підходить по змісту до тексту оригіналу.

J'suis comme un poissard – «я наче лузер».

Тут ми розберемо сленгове слово *un poissard*. Це фамільярна лексема, що означає «невдачу». Для того, щоб знайти відповідник у мові оригіналу, ми застосували трансформацію синонімічної заміни. Насправді, українське слово «лузер» це англіцизм, який так само як і французьке *poissard* означає «невдаха». Тому, на нашу думку такий варіант перекладу є найбільш коректним.

Далі ми розглянемо сленгові одиниці у пісні “Zéro” яку виконують дует Madame Monsieur разом з Lord Esperanza. Madame Monsieur це відомий французький дует, який брав участь у Євробаченні 2018 року. Lord Esperanza це сценічне ім’я репера Теодора Деспреза. Раніше він був відомий також під псевдонімом 'Speranza.

Je l'interpelle, lui impose mon envie d'aller se caler – «я кличу його, переконую його зависнути десь».

Розглянемо сленгізм *aller se caler*. Цей вислів означає «спокійно сидіти, сидіти нерухомо». У нашому випадку ми вирішили застосувати трансформацію модуляції. Згідно з контекстом, дослівний переклад даної фрази не буде адекватним, адже в пісні йдеться про те як молоді люди ідуть відпочивати разом. Тому, ми вважаємо, що є доречним передати представлений у фразі сленгізм українською сленговою лексичною одиницею «зависати». На нашу думку, застосувавши такий варіант перекладу, можемо досягти найнижчого емоційно-експресивного рівня тексту перекладу.

Tu crois que tu dragues – «ти думаєш що підкатуєш».

Тут сленгізмом є дієслово *draguer*. Українською мовою це можна перекласти як «загравати, фліртувати, спокушати». Відходячи від літературної мови ми підібрали сленговий відповідник. Застосовуємо трансформацію компенсації і пропонуємо у тексті перекладу використати аналогічне слово розмовної мови «підкатувати». Ця лексема має таке саме значення, що й оригінал, тому ми вважаємо її найбільш доречною.

Далі ми розглянемо приклади сленгу у піснях Аюя Nakamura. Це французька поп співачка, яка іммігрувала до Франції в юному віці. Зараз вона дуже відома виконавиця і блогер. Розберемо сленгізми з її пісні “Corines”.

J'te rejoins au tel-hô – «я приїду в готель».

Тут маємо справу з верланом. *Tel-hô* це *hôtel*. Тут присутня перекладацька втрата адже таку форму неможливо відтворити при перекладі, тому що вона присутня здебільшого лише французькій мові. Те, що тут застосовано верлан вказує, що ця лексема відноситься до сленгу. Застосуємо трансформацію компенсації. В українській мові немає фамільярного відповідника тому ми застосуємо стратегію нейтралізації і перекладемо просто «готель».

Moi j'm'en bats les reins – «мені плювати».

Цей вираз відноситься до зниженого мовного регістру та означає «мені абсолютно все рівно». Ми вирішили застосувати трансформацію компенсації і перекласти як «мені плювати». На нашу думку це найближчий відповідник до

оригіналу. Ми вважаємо, що наш варіант перекладу передає всю експресивно-емоційну форму тексту оригіналу.

J'ai besoin d'un vrai djo – «мені потрібен справжній мачо».

Розглянемо лексему *djo*. Це сленгізм, який досить часто зустрічається у мовленні молодих людей. Це запозичення потрапило до французької мови з Кот-д'Івуар. *Djo* це фамільярна лексика і означає «молодий чоловік, парубок, хлопець». Застосувавши трансформацію синонімічної заміни. Щоб передати цю лексему сленгом, ми підібрали український варіант «мачо». На нашу думку цей варіант найбільше підходить за змістом, адже *djo* означає саме «самовпевненого хлопця».

J't'ai barré – «я тебе відшила».

Даний вираз виступає сленговою лексемою. Дієслово *barrer* мовою сленгу означає «піти». Ми намагалися підібрати найближчий до оригіналу відповідник і зупинилися на слові «відшити». Це сленгова одиниця, яка виражає досить сильне емоційне ставлення мовця. При перекладі ми застосували трансформацію компенсації і вважаємо, що досягли адекватного та точного перекладу, передавши при цьому експресивно-емоційне навантаження тексту оригіналу.

Aya t'a cramé – «я тебе спалила».

Тут сленгом являється дієслово *cramer*, яке означає «палити, підпалити». Певна річ мова йде про переносна значення слова. У цьому випадку ми можемо підібрати абсолютний еквівалент, адже в українській мові також вживається лексема «спалити» у значенні «помітити, застати на гарячому». Можемо стверджувати, що тут застосовано повний відповідник для досягнення адекватного перекладу.

Тепер дослідимо сленгові одиниці у пісні “Le code” репера SCH. Справжнє ім'я репера Жульєн Шварцер. Це французький репер німецького походження. Він почав свою кар'єру ще будучи підлітком, а сьогодні став відомим на всю країну.

Mon sac est plein d'thunes – «в моїй сумці повно лаве».

Розглянемо лексему *thunes* як сленгову одиницю. Походження цього слова достеменно невідому, адже деякі стверджують що це архаїзм і раніше *thunes* означало «милостиню». Інші притримуються теорії що так називали монету у 5 франків. В будь-якому випадку ця лексема означає «гроші»

Ми підібрали відповідник у мові оригіналу – «лаве», за допомогою трансформації компенсації. На нашу думку, цей варіант найкраще підходить по контексту оригіналу.

Mes potos sont tis-par – «мої братани уже звалили».

Тут бачимо відразу 2 приклади сленгу. Розпочнемо аналіз зі слова *poto*. Це омофон до слова *poteau*, що в свою чергу означає «друга». З огляду на контекст видно що мова йде про друзів чоловіків. Таким чином можемо більше зрозуміти настрій фрази, та підібрати точний еквівалент. Ми пропонуємо перекласти цей сленгізм як «братани», адже цей варіант найбільше підходить по смислу і передає емоційний настрій мовця.

Переходимо до верлану *tis-par*. Правильна форма даного слова виглядає так – *partis*. Ми не можемо запропонувати варіант перекладу з верланом, але ми вирішили перекласти цю лексему за допомогою сленгу і таким чином зберегти експресивне та емоційне навантаження. Отже, застосувавши стратегію дисфімістичного перекладу ми компенсували перекладацьку втрату.

А тепер перейдемо до не менш знаменитої виконавиці Zaz. Справжнє її ім'я Ізабель Жоффруа. Це відома співачка не лише у Франції, а й по всьому світу. Вона виконує пісні в стилі джаз, поп та соул. Її найвідоміша пісня “Je veux” яку ми пропонуємо розглянути.

J'en ai marre de vos bonnes manières – «мене дістали ваші гарні манери».

Розглянемо сленгізм *avoir marre*. Це фамільярний вислів що означає «набридло, ситий по горло». Ми вирішили застосувати трансформацію компенсації для того щоб передати сленговий вираз мовою перекладу. Обраний нами варіант передає емоційне ставлення мовця та виражає таку ж саму експресивність що й оригінал, адже у пісні спостерігається підвищення голосу та яскраве вираження почуттів виконавця.

Moi je me casse de là – «я звальюю звідси».

Тут ми розглянемо сленгізм *se casser*. У прямому своєму значенні це слово перекладається як «зламатися, зламати». Але, якщо ми говоримо про розмовну мову то у такому разі можемо інтерпретувати дану лексему як «йти геть, втекти».

Підбираючи еквівалент до оригіналу ми зупинилися на варіантах «звалити, злиняти». На нашу думку вони повністю передають всю експресивність виконавця та емоційну подачу фрази.

Regardez-moi, de toute manière je vous en veux pas et je suis comme ça! – «подивись на мене, як би не було, я вас не засуджую і така я є!»

Розберемо вислів *je vous en veux pas*. Це вислів зниженого регістру, який можуть застосовувати між собою не лише молодь, адже це розмовна мова яку застосовують у щоденному вжитку. У мові перекладу немає такого відповідника який би повністю замінив оригінал. Тому тут буде присутня перекладацька втрата. Ми застосували описовий переклад для передачі значення оригіналу. Нажаль при такому перекладі неминуча втрата експресивності та емоційності фрази.

Переходимо до пісень Stromae. Сценічний псевдонім цього виконавця створений за допомогою верлану maestro. Його справжнє ім'я Поль Ван Авер. Він популярний бельгійський співак. Розберемо його пісню “Carmen”.

On est bleu de lui, seulement pour 48 heures – «по ньому сохнуть лише протягом 2 днів».

Розберемо тут сленгізм *être bleu*. Мовою сленгу цей вираз означає «бути закоханим». Намагаючись підібрати сленговий відповідник у мові перекладу ми застосували компенсацію, адже в українській мові немає подібного виразу. Ми вважаємо, що обраний нами варіант «сохнути» підходить по контексту найбільше і повністю передає суть сленгової одиниці.

Крім цього ми застосували ще трансформацію генералізації, переклавши *48 heures* не дослівно «48 годин», а узагальнивши інформацію і переклавши «2 дні».

Et à tous ceux qui vous like – «і всім кого ви лайкаєте».

Тут маємо справу з англіцизмом *like*. У пісні йдеться про соціальні мережі та про функції, які можна в них виконувати. У даному випадку у мові перекладу присутній абсолютний відповідник, адже ви дуже рідко почуєте від молоді слово «вподобати», а натомість всі говорять «лайкати». Взагалі англіцизми з соціальних мереж дуже поширені, тому даний сленгізм не складає жодних труднощів при перекладі.

Les sourires en plastique sont souvent des coups d'hashtag – «пластикові посмішки часто виступають хештегами».

Тут також пристній англiцизм. *Hashtag* також присутній і в українській мові, тому у тексті перекладу ми просто замінимо його англiцизмом «хештег». При такому перекладі можемо говорити про досягнення повного відповідника.

Ah les amis, les potes ou les followers – «друзі, кореші чи фоловери».

Лексема *pote* це сленгізм. Розмовною мовою це слово означає «друга, приятеля». Ми застосували трансформацію компенсації. На нашу думку, сленгова лексема «кореш» найбільше підходить по смислу та передає значення саме «приятеля», тому можемо вважати, що ми підібрали найближчий еквівалент.

Vous faites erreur, vous avez juste la cote – «ви помиляєтесь, ви просто популярні».

Avoir la cote виступає сленговою лексемою. Її значення можна інтерпретувати як «бути популярним». У мові оригіналу ми не знайшли потрібного відповідника, тому застосували трансформацію описового перекладу. На нашу думку, це становить перекладацьку втрату.

Розберемо пісню “Flemme” виконавиці Angèle. Це молода, але вже дуже відома і перспективна бельгійська співачка. Вона дочка знаменитих батьків (батько – співак, мама – актриса). Молода виконавиця дуже часто використовує сленгові лексичні одиниці у своїх піснях.

J'suis dans un mauvais mood – «у мене відстійний муд».

Знову сленгізм представлений англiцизмом *mood*. У перекладі з англійської це слово означає «настрій». Як і у французькій мові, в українській ця лексема також присутня. Сьогодні дуже часто, особливо в соціальних мережах, молодь використовує слово «муд». Тому, немає сумнівів у застосуванні такого варіанту при перекладі.

Крім цього, ми скористалися трансформацією компенсації для підсилення експресії у фразі. Таким чином *mauvais mood* ми вирішили перекласти не просто «поганий настрій», а «відстійний». Ми вважаємо що такий прийом робить текст перекладу більш емоційним.

Sortir c'est pour les nuls – «тусити це для лузерів».

Дієслово *sortir* виступає сленгом. В прямому значенні це дієслово перекладається як «виходити», але з контексту пісні видно що мова йде про вечірки та відпочинок, тому вважаємо доречним застосувати трансформацію конкретизації і перекласти цей сленгізм як «тусити, відриватись». Вважаємо, що такий варіант є найбільш влучним та достовірним по відношенню до оригіналу.

Розглянемо тут ще одну лексему *les nuls*. Ми пропонуємо перекласти цю лексему як «лезери». Взагалі даний сленгізм можна перекласти українською мовою як «чайники, дурники, невдахи». У цьому випадку ми також притримувалися трансформації конкретизації. На наш погляд, такий переклад максимально передає емоційне наповнення фрази.

Laissez-moi tranquille – «відв'яжись!»

Цей вислів відноситься до сленгової лексики. Дослівний його переклад «залиш мене у спокої». Але нашою метою є підібрати сленгові відповідники до оригіналу, тому ми вирішили застосувати більш фамільярну та грубу лексему «відв'яжись». Вона передає емоційність і експресивність оригіналу, виражає яскраві почуття мовця.

Перейдемо до пісні “Validé” репера Hamza. Він успішний молодий бельгійський репер марокканського походження. В нього також є інший сценічний псевдонім Saucegod. Проаналізуємо сленгізми з його пісень.

Envie qu'on traîne de longues nuits sous l'ciel – «бажання зависати ночами під відкритим небом».

Сленговою одиницею тут виступає дієслово *traîner*. Це лексема розмовної мови яку можна перекласти як «тусуватися, зависати». Вважаємо, що ми підібрали повний еквівалент для сленгізма, тому наш переклад є адекватним та відповідає експресивно-емоційному стану фрази в оригіналі.

Тепер проаналізуємо пісні SHANGUY. Це франко-італійський гарт, який виник у 2017 і вже за декілька років стали дуже відомими. Дует виконує свої пісні переважно французькою. Розберемо на сленгізми їхню композицію “Toukasse”.

Tu t'es payé ma tête – «ти приколювався з мене».

Взагалі, при буквальному перекладі дієслово *payer* означає «платити». Але мовою сленгу *payer la tête* означає «знущатися, сміятися з когось». Особливістю цього вислову є те, що особа, яка є предметом насмішки, нічого не підозрювала. У цьому вислові слово *la tête* (голова) означає людину, певну особу. Вважаємо за доцільне застосувати трансформацію компенсації та перекласти даний сленгізм як «прикалуватися».

Ce soir je veux me déchirer – «увечері я хочу відірватися».

Сленговою лексемою тут виступає дієслово *déchirer*. У прямому своєму значенні воно перекладається як «рвати». А в переносному значенні означає «відриватися» так само як і в українській мові. Можемо зазначити що у мові перекладу присутній абсолютний відповідник даної сленгової лексеми, тому ми повністю досягнули адекватного перекладу.

Тепер перейдемо до виконавця Soprano. Його справжнє ім'я Саїд Мрумбаба. Французький репер, колись входив до складу реперської групи, але згодом вирішив стати сольним виконавцем. Проаналізуємо його пісню “Barman”.

Il était beau et riche, il attirait toutes les gonzesses – «він був красунчиком і мажором, чіпляв всіх дівок».

Тут сленгом виступає лексема *la gonzesse*. Це фамільярна лексика яка означає «молоду дівчину». Ми запропонували варіант перекладу «дівки». На нашу думку це найближчий еквівалент, який передає емоційну сторону висловлювання та відображає почуття мовця.

Ми вирішили замінити деякі нейтральні слова в оригіналі на сленгові лексеми у тексті перекладу. Наприклад, слово *riche* ми передали як «мажор» застосувавши граматичну трансформацію заміни.

Інше словосполучення, яке ми передали за допомогою сленгу це *il attirait*. Ми переклали його за допомогою лексеми «чіпляти». Справжній переклад дієслова *attirer* – «приваблювати».

Застосувавши українські сленгізми «мажор» та «чіпляти», ми передали загальний настрій пісні та підсилили її експресію.

Ils m'ont tous saoulé – «вони всі мене дістали».

Лексема *saouler* виступає сленгом. Перше значення цього слова – «пити», але друге сленгове значення – «довести до нервового стану, бути морально стомленим». На наш погляд фамільярне словосполучення «дістало» найбільше підходить по смислу. Можемо стверджувати що ми досягли повного адекватного перекладу.

Il desserre sa cravate et il me parle de son boulot – «він розв’язує свою краватку та розказує мені як він вкалує».

Іменник *boulot* це сленгова лексема нижнього регістру, як означає «тяжку працю». Але у мові перекладу відсутній еквівалент у сленгу і у розмовній мові. Тому ми вирішили застосувати трансформацію граматичної заміни і перекласти цю лексичну одиницю як «вкалувати». На нашу думку, від граматичної заміни сенс висловлювання не змінився.

Наступною піснею буде “*Ça me gonfle*” співака David Sire. Це неординарний французький виконавець, він робить справжні шоу. В його піснях ми також знайшли деякі сленгові одиниці.

Ça me gonfle – «мене це виводить».

Розглянемо тут лексему *gonfler*. В прямому сенсі ми можемо перекласти це слово як «надуватися». Але мовою сленгу це означає «бісити, виводити». Ми застосували трансформацію компенсації і вважаємо такий варіант перекладу найбільш доречним.

Перейдемо до співака Helmut Fritz відомого також за псевдонімом Géronimo. Це французький виконавець та автор пісень. Він став відомим після випуску своєї пісні “*Ça m'énerve*”, яку ми розберемо далі.

Ça m'énerve – «це мене бісить».

Це словосполучення є сленгізмом і літературною мовою його можна перекласти «мене це дратує». Але ми вирішили пошукати більш експресивний відповідник зниженого мовного регістру і зупинилися на лексемі «бісити». Застосувавши трансформацію компенсації, на нашу думку, ми досягли адекватного перекладу, який повністю відповідає оригіналу.

Тепер розглянемо ще пісню “Soleil”. Виконавця Romeo Elvis. Справжнє ім'я співака Ромео Джонні Елвіс Кікі Ван Лейкен. Це бельгійський репер, виконує пісні у стилі хіп-хоп. Він дуже популярний серед молоді.

J'pensais toujours au pèze que j'arrive pas à gagner – «я постійно думав про бабло яке мені ніяк не вдавалося заробити».

Pèze це сленгізм. Дана лексема, яка відноситься до розмовної мови означає «гроші». Ми вирішили, що доцільно буде застосувати трансформацію компенсації і вжити сленгізм «бабло», який підходить по змісту оригіналу і має таке саме експресивно-емоційне навантаження що і текст оригіналу.

Переклавши 96 сленгових одиниць, можемо з упевненістю сказати, що ці лексеми досить важко відтворити, важко підібрати правильну трансформацію для максимального відтворення тексту оригіналу. Дуже важливу роль при перекладі відіграє контекст, який допомагає більше зрозуміти та повністю розкрити сленгізм у вихідному тексті. Музика, тон та голос виконавця допомагали зрозуміти його емоційний стан та відношення.

Найчастіше при перекладі ми використовували лексичні трансформації, рідше граматичні. Були випадки вживання абсолютного відповідника, але це було не часто, оскільки досить важко знайти повний еквівалент.

При переклад безеквівалентної лексики ми змушені були вдаватися до описового перекладу, що неминуче призводив до перекладацьких втрат.

3.2. Аналіз проведеного дослідження

У нашій практичній роботі було досліджено 96 сленгові лексем з 21 пісні сучасних французьких виконавців.

Для систематизації даних ми провели їх аналіз. Матеріалами слугували наші авторські переклади словосполучень та фраз з текстів французьких пісень, які містять сленгові лексичні одиниці. Також було проаналізовано застосування перекладацьких стратегій при інтерпретації сленгізмів українською мовою.

Аналізуючи отримані результати перекладу, можемо стверджувати, що в більшості випадків ми використовували лексичну трансформацію компенсації. Дана

трансформація була вжита 31 раз. Таким чином елементи, які не вдавалося передати при перекладі були замінені для компенсації втрати смислового навантаження.

Крім цього ми також застосовували трансформацію модуляції (2 рази). Дана трансформація дуже залежить від контексту. Ми ретельно досліджували увесь текст пісні та на основі загального контексту композиції могли застосувати модуляцію при відтворення перекладу.

У роботі 3 рази ми використали трансформацію конкретизації. Такий підхід допоміг нам на базі контексту передати точне значення фрази оригіналу, підібравши підходящий відповідник.

Трансформація антонімічного перекладу та синонімічної заміни були використані по 2 рази. Антонімічний переклад був застосований для кращого звучання висловлювання українською мовою. Синонімічна заміна використовувалася для перекладу метафоричних понять, які дуже характерні для молодіжного сленгу. Така трансформація застосовується не часто, адже досить складно передати метафору тексту оригіналу в текст перекладу.

Для передачі безеквівалентної лексики ми найчастіше використовували описовий переклад (9 разів). Він не передавав всього емоційно-експресивного забарвлення вислову, адже при застосуванні такої трансформації неминучими є перекладацькі втрати.

Щодо граматичних трансформацій, то ми використали лише граматичну заміну. Така трансформація була необхідна, адже граматичні структури французької та української мов дуже відрізняються і при перекладі, іменник в оригіналі ми зазвичай заміняли дієсловом.

Незважаючи на те, що загалом трансформації ми використали 54 рази, ми застосовували також найближчі еквіваленти (22 рази). Якщо при перекладі був відсутній абсолютний відповідник, ми знаходили еквівалент у розмовній мові, який відноситься до фамільярної лексики та зниженого мовного регістру.

Слід зазначити, що, незважаючи на відсутність французько-українського словника сленгізмів, нам вдавалося знайти повний еквівалент. Ми успішно повністю відтворити французькі сленгізми українською мовою 20 разів.

Також під час перекладу безеквівалентної лексики були вжиті наступні перекладацькі стратегії для вибору плану дій працюючи з лексемами які становили перекладацькі труднощі: нейтралізація (7 разів), стратегія евфемістичного перекладу (3 рази) та стратегією дисфемістичного перекладу (4 рази).

Отже, на нашу думку, дані дослідження та їх аналіз можуть підтверджувати успішність нашої роботи. Певна річ, нам не завжди вдавалося абсолютно точно передати зміст оригіналу, адже переклад ніколи не забезпечує повну відповідність між текстом оригіналу та вихідним текстом. Але, в більшості випадків ми успішно передавали експресію фрази, її емоційне забарвлення, оціночне ставлення (відношення) виконавця до тієї ситуації про яку він співає.

Висновки до розділу 3

Провівши дослідження та проаналізувавши сленгові одиниці можемо стверджувати, що у більшості випадків ми досягнули адекватного перекладу.

При перекладі сленгізмів ми найчастіше застосовували лексичні трансформації, в основному це трансформація компенсації, описовий переклад, конкретизації та генералізації. Також були випадки використання лексико-семантичної трансформації модуляції. Рідше застосовувалися граматичні трансформації заміни членів речення.

При перекладі сленгізмів з сильною негативною конотацією ми використовували стратегію евфемістичного перекладу для пом'якшення грубого смислу лексеми.

Однак, ми також застосовували абсолютні відповідники та найближчі еквіваленти.

При відсутності точного відповідника, ми використовували його аналог з розмовної мови, а також заміняли його лексемами зі зниженого мовного реєстру.

Для досягнення більшої експресії ми використовували стратегією дисфемістичного перекладу, який на відміну від евфемістичного, надавав більш розмовного стилю фразі. Виходячи з контексту, який дозволяв застосувати такий прийом, та з огляду на зміст пісні, ритм та виконання співака, ми розуміли загальний настрій композиції, її емоційно-експресивне забарвлення та почуття

співака, який використовує сленгізм у своєму тексті. Ми застосовували стратегією дисфемістичного перекладу тільки якщо це не суперечило контексту.

Проте, слід зазначити що досить часто нам доводилося застосовувати стратегію нейтралізації. При такому прийомі знижувалася експресія та не завжди можна було передати належним чином емоційність висловлювання. В таких випадках можемо говорити про перекладацьку втрату, яку не можна нічим компенсувати.

Можна стверджувати, що при перекладі сленгових лексем потрібно звертати увагу на те для кого робиться переклад, адже залежно від віку, соціальних та індивідуальних факторів перекладач може застосовувати різні стратегії, трансформації та прийоми.

ВИСНОВКИ

Дана робота присвячена проблемі перекладності французького молодіжного сленгу українською мовою. Метою нашої праці було дослідження лексичних особливостей молодіжного сленгу у французьких піснях сучасних виконавців, пошук еквівалентів французьких сленгізмів українською мовою та підбір перекладацьких трансформацій для досягнення адекватного перекладу. Можемо стверджувати, що у рамках даної роботи ця мета була досягнута – було досліджено сленгові лексичні одиниці на матеріалі французьких сучасних пісень, підбрано еквіваленти українською мовою та проаналізовано перекладацькі трансформації при перекладі.

У першому розділі було проаналізовано предмет дослідження, а саме – сленг. Було розкрито дане поняття, його етимологія, різновиди та функції застосування цього лінгвістичного феномену. У розділі представлена коротка історія розвитку сленгу як окремого пласту мови, а також проаналізовано його місце в сучасному світі та у французькій мові зокрема.

Щодо поняття «сленг», то ми притримувалися визначення, запропонованого мовознавцем В. А. Хомяковим.

Крім цього у розділі було досліджено функції сленги, серед яких основними є – експресивна та комунікативна. Саме вони роблять сленг таким своєрідним та особливим, адже одночасно передають інформацію та ставлення до предмету, явища чи ситуації.

Щодо творення лексем у сленгу, цей процес майже не відрізняється від принципів творення лексичних одиниць літературної мови. Тут так само застосовується словоскладання, афіксація, конверсія, скорочення. Але існує особлива форма – верлан – спосіб словотвору через зміну порядку звуків у слові.

Ми дослідили також історію творення французького сленг. Він почав активно з'являтися у 80-х роках та розвивається до сьогодні, паралельно стандартній мові. Сленг виступає своєрідним протестом літературній мові.

Ми також приділили перший розділ ролі сленгу у сучасних піснях, адже вони грають дуже важливу роль у поширенні даного феномену

У другому розділі було сформовано базу, яка являється основою дослідження. У цьому розділі ми вирішили питання поняття «адекватного перекладу», «еквівалентності», а також розібрали трансформації та вирішили за допомогою яких стратегій можна перекласти сленгізми.

Працюючи над цим розділом ми виявили, що сприйняття та відтворення сленгізмів прямо залежить від контексту в якому вони присутні. Ситуація, в якій застосовується сленгізм так само важлива для перекладу цих лексичних одиниць, адже при їх відтворенні необхідно звертати увагу на ситуативні фактори, які виступають опорою при перекладі. Щодо застосування трансформацій, то немає чіткої відповіді на те як саме потрібно передавати той чи інший сленгізм, адже одна

й та ж сама лексема у різних контекстах може нести різні значення. Однак, існують перекладацькі прийоми, застосування яких може допомогти у правильному відтворенні слова при перекладі. У своїй роботі ми притримувалися прагматичного (функціонального) прийому, адже нашою метою було підібрати еквівалент який не просто би відтворював сенс оригіналу, а й мав би такий самий вплив на реципієнта що й текст оригінал. А саме на це орієнтований даний підхід.

Крім цього, ми навели приклади перекладацьких стратегій, які найчастіше використовують саме при передачі сленгізмів. Серед цих стратегій – стратегія нейтралізації, стратегія евфемістичного перекладу та стратегією дисфемістичного перекладу. Використання цих стратегій також повністю залежить від контексту.

У третьому розділі ми здійснили практичне дослідження нашої роботи. Було відібрано 96 одиниць молодіжного сленгу з 21 французької пісні. При перекладі було проаналізовано перекладацькі трансформації та стратегії, які ми застосували при перекладі.

Проаналізувавши наше практичне дослідження, можна зробити висновок, що під час перекладу сленгізмів були застосовано переважно лексичні трансформації, а саме трансформація компенсації, описовий переклад, конкретизації, генералізації та модуляції. Граматичні трансформації, а конкретно трансформація граматичної заміни членів речення, застосовувалися усього декілька разів.

Щодо пошуку еквівалентів українською мовою, то можемо зазначити, що тут ми зіткнулися з певними труднощами, адже ще не існує французько-українського словника сленгу, а деякі наявні французько-російські словники були укладені досить давно і не містять сучасних сленгових лексем. Тому, ми пропонували наші варіанти перекладу. Спочатку ми дознавалися значення сленгізму у французьких словниках, потім шукали сленгову одиницю в українській мові.

Що стосується абсолютного відповідника, то вони зустрічаються досить часто. Однак, при відсутності повного еквівалента ми застосовували лексему розмовної мови, або ж просторіччя

Також при перекладі ми застосовували всі 3 типи стратегій, описані у розділі 2. Якщо у фразі був наявний сленгізм з сильною негативною конотацією, то ми

застосовували стратегію евфемістичного перекладу для послаблення його експресивності. І навпаки, для підвищення емоційності та експресії вислову, ми дотримувалися стратегії дисфемістичного перекладу, яка гіперболізувала негативні елементи значення лексеми.

Аналізуючи дослідження третього розділу можемо стверджувати, що при перекладі по можливості використовували повний еквівалент, намагалися підібрати максимально близький до оригіналу відповідник, при наявності безеквівалентної лексики застосовували описовий переклад. При таких прийомах ми досягли адекватного перекладу, хоча інколи неможливо було обійтися без перекладацької втрати.

Підводячи підсумок вищезазначеного, можемо стверджувати, що ми дослідити французький сленг, дібрати перекладацькі трансформації для передачі сленгових одиниць, розкрити роль пісень у поширенні елементів молодіжного сленгу та знайшли відповідники українською мовою.

У майбутньому це робота може бути корисною для дослідження молодіжного сленгу та розробки словника французьких сленгізмів з перекладом саме українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аминова, Л. В. (2004). *Структурно-семантические особенности молодежного сленга в английском и французском языках*. (автореферат). Башкирский государственный университет, Уфа.
2. Арнольд И.В. *Лексикология современного английского языка* / И. В. Арнольд. – М.: Высшая школа, 1959. – 318 с.
3. Арнольд И.В. *Стилистика. Современный английский язык: [учебник для вузов]* / И.В. Арнольд; науч. ред. П.Е. Бухаркин. – [10-е изд.]. – М.: Флинта, 2010. – 384 с.

4. Артёмова А. Ф. К вопросу об эмоциональном сленге / Проблемы синхронного и диахронного описания германских языков / А. Ф. Артёмова. – Пятигорск: ПГТТИИЯ, 1979. – С. 10–18.
5. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. М. : Советская энциклопедия. – 1966. – 608 с.
6. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода) / Л. С. Бархударов. – М.: Междунар. отношения, 1975. – 240 с.
7. Бархударов Л.С. К вопросу о типах межъязыковых лексических соответствий // Лингвистические аспекты перевода: хрестоматия. Ереван: Лингва, 2007. С. 155-193
8. Берестовская Э. М. Молодёжный сленг: формирование и функционирование // Вопросы языкознания / Э. М. Берестовская – 1996. – №3. – С. 32 – 41
9. Брандес М. П. Предпереводческий анализ текста / М. П. Брандес, В. И. Проворотов. – М. : НВИ-Тезарус, 2001. – 60-65 с
10. Ванников Ю.В. Проблемы адекватности перевода: Типы адекватности, виды перевода и переводческой деятельности // Текст и перевод. М., 1988. С. 34-37
11. Вилюман В. Г. О способах образования слов сленга в современном английском языке // Вопросы языкознания / В. Г. Вилюман. – 1960. – № 6. – С. 137 – 140.
12. Виноградов В.С. Лексические вопросы перевода художественной прозы. М., 1978. 174 с.
13. Виноградов В. С. Перевод: Общие и лексические вопросы. Учебное пособие. М.: КДУ, 2004. 240 с
14. Гавриленко Н. Н. Понять, чтобы перевести: перевод в сфере профессиональной коммуникации в 2 кн. Книга 2: монография. М.: Научно-техническое общество имени академика С.И. Вавилова, 2010. 206 с
15. Гак В.Г. Типология контекстуальных языковых преобразований при переводе // Текст и перевод. - М. : Наука, 1988. 166 с

16. Гальперин И.Р. О термине «сленг» / И.Р. Гальперин. - М.: Высш. шк., 1956. – 254 с
17. Гальперин, И.Р. О термине «сленг» // Вопросы языкознания / И.Р. Гальперин. – 1956. – № 6. – с.107-114
18. Гарбовский Н. К. «Теория перевода». М.: Изд-во Моск. Ун-та, 2007. 544 с
19. Жирмунский В.М. Национальный язык и социальные диалекты. /В. М. Жирмунский. – Л.: Худож. лит., 1936. – 215с.
20. Захарченко Т. Е. Английский и американский сленг / Т. Е. Захарченко – М.: Изд-во АСТ, 2009. – 133 с.)
21. Иванова Г. Р. Функции сленга в речевой деятельности американских студентов / Г. Р. Иванова // Когнитивные и коммуникативные аспекты английской лексики. – М: МГЛУ, 1990. – 133 с.
22. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В. Н. Комиссаров. – М.: Высшая школа,1990. – 253с.
23. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: М.: ЭТС, 2001. 424 с.
24. Комиссаров В.Н. Теория перевода. М.: Высшая школа, 1999. 253 с
25. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів освіти / М. П. Кочерган. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 368 с
26. Крюков А.Н. Межъязыковая коммуникация проблемы понимания// Перевод і комунікація. М., 1977. С. 74
27. Крюков А.Н. Понимание как переводческая проблема // Перевод и интерпретация текста: сб. науч. тр. М: ИЯ АН, 1988. С. 65-75
28. Латышев Л. К. Курс перевода: Эквивалентность перевода и способы ее достижения / Л. К. Латышев. – М.: Учпедгизд., 1986. – 217 с
29. Латышев Л.К. Курс перевода: эквивалентность перевода и способы её достижения. М .: Международные отношения. 1981. 248 с.
30. Латышев Л.К. Технологія перевода: уч. пос. по подготовке переводчиков (с нем. яз.). М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2000. 280 с

31. Левицкая Т. Р. Пособие по переводу с английского языка на русский / Т. Р. Левицкая, А. М. Фитерман. – М.: Высшая школа, 1976. – 127 с.
32. Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. М. : Смысл; СПб.: Лань, 2003. 287 с
33. Маковский М. М. Английские социальные диалекты / М. М. Маковский – М.: Высшая школа, 1982. – 137 с
34. Мартос С.А. Молодіжний сленг: комунікативний аспект// Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: Збірник наукових праць. Випуск II. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. – С.199-202.
35. Матюшенко Е. Е. Современный молодёжный сленг как атрибут молодежной субкультуры / Е. Е. Матюшенко // Вестник СНО. – Волгоград: Перемена, 2003. – № 19. – С. 97–102
36. Мизюрина Т.В. Социокультурная значимость понятия «сленг» и его общие характеристики // На пересечении языков и культур. Актуальные вопросы гуманитарного знания. Межвузовский сборник статей. – Киров: ВятГГУ, 2013. – Вып. 4. – С. 73–80.
37. Миньяр–Белоручев Р. К. Теория и методы перевода / Р. К. Миньяр–Белоручев. – М.: Московский Лицей, 1996. – 207 с.)
38. Найда Ю.А. К науке переводить // Лингвистические аспекты перевод: хрестоматия. Ереван: Лингва, 2007. С. 4–31
39. Пренко, Л. И. (30 сентябрь 2016 р.). Функционирование молодежного жаргона в современном французском языке (на материале французской песни). *Вестник Дагестанского государственного университета*, с. 65-75.
40. Рецкер Я. И. Курс перевода с английского языка на русский / Я. И. Рецкер. – М.: Наука, 1981. – 345с.
41. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. М., 1974. 216 с.
42. Самохина И. А. Проблемы сущности перевода и его определения // Вестник ТвГУ. Серия: Филология. Тверь. 2016. № 4. С. 189–194.

43. Сдобников В.В. Петрова О.В. Теория перевода / В.В. Сдобников О.В. Петрова. - М.: Восток - Запад, 2006. - 444 с.
44. Сдобников В.В. Стратегия перевода: общее определение // Вестник НГЛУ им. Н.А. Добролюбова, Вып.14. – Нижний Новгород : ГОУ ВПО НГЛУ, 2011
45. Серов Н. П. Теория и практика перевода / Н. П. Серов, А. Б. Шевнин. – М.: Высшая школа, 1989. – 235 с.
46. Сизов, С. Д. Понятие и функции сленга / С. Д. Сизов, Ю. С. Сизова. – Текст : непосредственный // Юный ученый. – 2016. – № 5 (8). – С. 32-34. – URL: <https://moluch.ru/young/archive/8/533/>
47. Словник української мови: в 11 томах. – Том 9, 1978. – 350 с
48. Спирс Р. А. Словарь американского сленга / Спирс А. Ричард. – М.: Русский язык. – 1991. – 530 с.
49. Ставицька Л. О. Словник жаргонної лексики української мови. Передмова. URL: <http://ukr-zhargon.wikidot.com/peredmova>
50. Судзиловский Г. А. Сленг – что это такое? : Английская просторечная военная лексика. Англо–русский словарь военного сленга / Г. А. Судзиловский. – М.: Воениздат, 1973. – 182 с
51. Федоров А. В. Основы общей теории перевода. М., 1983. 303 с
52. Фёдоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): учеб. пособие для инст. и фак. ин. яз. М.: Филология Три, СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2002. 416 с.
53. Хомяков В. А. «Три лекции о сленге: Пособие для студентов педагогических институтов» / А.В. Хомяков. – Вологда: ВГПИ, 1970. – 62 с.
54. Хомяков В. А. Введение в изучение сленга – основного компонента английского просторечия / В.А.Хомяков. – Вологда: ВГПИ, 1971. – 176 с.
55. Хомяков В. А. Введення у вивчення сленгу – основного компоненту англійського просторіччя. - М.:, 2009. - 153с.
56. Швейцер А. Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты / А. Д. Швейцер. – М.: Наука, 1988. – 215с.

57. Щетинкин В. Е. Пособие по переводу с французского языка на русский / В. Е. Щетинкин. – М.: Просвещение, 1987. – 286 с.)
58. Ayto J. The Oxford Dictionary Slang / J. Ayto. J. Sipmson. – Oxford University Press, 2005. – 324 pp
59. Billiez Jacqueline et Merabti Nassira. Communication familiale et entre pairs: variations du comportement langagier d'adolescents bilingues // Plurilinguismes. – 1990. – № 1. – P. 34–52
60. Boucher Manuel. Rap, expression des lascars. – Paris, L'Harmattan, 1998. – P 10–11.
61. Bourdieu Pierre. La Misère du monde. – Paris: Seuil, 1993.
62. Cary, E. La Traduction Totale [Text] / E.Cary // Babel. Numéro spécial «Cinéma et traduction», sept.1960. – Vol.YI. – № 3. P. 110–115.
63. [Council on Communications and Media](#) (19 October 2009 p.). *From the American Academy of Pediatrics: Policy statement--Impact of music, music lyrics, and music videos on children and youth.* Отримано з The National Center for Biotechnology Information: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19841124/>
64. Ghio Bettina. Le rap français et la langue française: antinomie ou attraction?, FabulaLhT, n 12, «La langue française n'est pas la langue française», mai 2014. – URL: <http://www.fabula.org/lht/12/ghio.html>, page consultée le 19 janvier 2017
65. Greenough J.B. Words and their ways in English speech / J.B. Greenough and G.L. Kittridge. - New York: 1929. - 55 p
66. Krings H. P. Was in den Köpfen von Übersetzern vorgeht. (Tübinger Beiträge zur Linguistik) / H. P. Krings. – Tübingen : Gunter Narr Verlag. – 1986. – 291 s.
67. Lederer M. Interpréter pour traduire. Paris, 1997. P. 31
68. Mounin, 1963: 4]. (Mounin G. Les problèmes théoriques de la traduction. Paris, 1963.
69. Partridge E. Slang Today and Yesterday. London: Routledge and Kegan Paul, 1979. - 190 p.

70. Partridge E. The world of Words. An introduction to language in general and to English and American in Particular / E. Partridge. – N. Y: Crowell, 1970. – 116 p.
71. Stratton , V., & Zalanowski, A. (1994, July 1). Affective Impact of Music Vs. Lyrics. Empirical Studies of the Arts, pp. 173-184.
72. Sourdot Marc. L'argotologie: entre forme et fonction // La linguistique. – 2002 – Vol. 38. – P. 25–40.
73. Trimaille C., Billiez J. Pratiques langagières de jeunes urbains: peut-on parler de “parler”? // Molinari C., Galazzi E. Le Français en émergence. – Bern, Peter Lang, 2007. – P. 95–109

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ СЛОВНИКІВ

74. Dictionnaire FRANÇAIS. (без дати). Взято з Linternaut:
<https://www.linternaute.fr/dictionnaire/fr/>
74. Dictionnaires français Larousse. (без дати). Взято з <https://www.larousse.fr/>
75. Tout l'argot des banlieues. (без дати). Взято з Dictionnaire:
<https://www.dictionnairedelazone.fr/dictionary/definition>

RÉSUMÉ

La langue évolue toujours. Au fur et à mesure que nous progressons, les langues modernes subissent des changements de grammaire, de vocabulaire et de phonétique. L'argot, le jargon et l'argot des jeunes se développent. Tout cela fait référence à un vocabulaire familier, expressif et émotionnellement coloré.

Notre recherche est consacrée à l'argot des jeunes, car il s'agit d'un type distinct de communication d'un grand nombre de personnes.

À ce stade de son développement, la langue française se caractérise par l'ajout de nouvelles unités lexicales au vocabulaire. Ainsi, le sociolecte de la jeunesse est constamment renouvelé et développé au même titre que la langue nationale.

Cet ouvrage est consacré au problème de la traduction de l'argot des jeunes français en ukrainien.

Le but de notre travail était d'étudier les caractéristiques lexicales de l'argot des jeunes dans les chansons françaises, de rechercher des équivalents d'argot français dans la langue ukrainienne et de sélectionner les transformations de traduction pour obtenir une traduction adéquate.

Cet objectif nécessite la solution des tâches suivantes: déterminer la place de l'argot des jeunes dans le français moderne; explorer les moyens de former des argotismes; sélectionner les transformations de traduction pour le transfert des unités d'argot; révéler le rôle des chansons dans la diffusion d'éléments d'argot des jeunes; trouver des équivalents en ukrainien.

La matière de la recherche est constituée de chansons françaises d'artistes modernes, tels que Romeo Elvis ("Soleil"), Helmut Fritz ("Ça m'énerve"), David Sire ("Ça me gonfle"), Soprano ("Barman"), SHANGUY ("Toukasse"), Hamza ("Validé"), Angèle ("Flemme"), Stromae ("Carmen"), Zaz ("Je veux"), SCH ("Le code"), Aya Nakamura ("Copines"), Madame Monsieur ta Lord Esperanza ("Zéro"), PNL ("Oh Lala"), PLK ("Problèmes"), Lomepal ("Beau La Folie"), Vald ("Branleur"), Landy ("Muerte"), Niska ("Réseaux"), Eva ("Bella" ta "On Fleek"), Spider Zed ("Chaussettes").

La première section a analysé le sujet de la recherche, à savoir l'argot. Ce concept, son étymologie, les variétés et les fonctions d'application de ce phénomène linguistique ont été révélés. La section présente une brève histoire du développement de l'argot en tant que couche distincte de la langue, ainsi qu'une analyse de sa place dans le monde moderne et en français en particulier.

Dans la deuxième section, la base a été formée, qui est la base de l'étude. Dans cette section, nous avons abordé le concept de «traduction adéquate», «d'équivalence», analysé les transformations et décidé quelles stratégies peuvent être utilisées pour traduire l'argot.

Dans la troisième section, nous avons mené une étude pratique de nos travaux. 96 unités d'argot des jeunes de 21 chansons françaises ont été sélectionnées. Lors de la traduction, nous avons analysé les transformations et les stratégies de traduction que nous avons utilisées dans la traduction.

En analysant nos recherches pratiques, nous pouvons conclure que lors de la traduction des mots d'argot ont été utilisés principalement des transformations lexicales, à savoir la compensation, la traduction descriptive, la concrétisation, la généralisation et la modulation. Les transformations grammaticales, et en particulier la transformation de la substitution grammaticale des membres de la phrase, n'ont été appliquées que quelques fois.

Pour résumer ce qui précède, nous pouvons dire que nous avons exploré l'argot français, sélectionné les transformations de traduction pour la transmission des unités d'argot, révélé le rôle des chansons dans la diffusion d'éléments d'argot des jeunes et trouvons des équivalents en ukrainien.